

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Прэзідэнту па-ранейшаму давярае пераважная частка беларускага грамадства

Такія звесткі сацыялагічнага даследавання, праведзенага Інфармацыйна-аналітычным цэнтрам пры Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь у лістападзе — снежні 2008 г.

(у % ад колькасці апытаных)

Аляксандр ЛУКАШЭНКА:

БЕЛАРУСЬ І РАСІЯ ПАВІННЫ ЗАХАВАЦЬ ВЫСОКІ ЎЗРОВЕНЬ ІНТЭГРАЦЫЙНАГА ЎЗАЕМАДЗЕЯННЯ

Фота БЕЛТА.

Беларусь абсалютна шчыра ў палітыцы, якую праводзіць у адносінах да Расіі. Аб гэтым заявіў у Маскве Прэзідэнт Беларусі, старшыня Вышэйшага Дзяржаўнага Саюза дзяржаў Аляксандр Лукашэнка на сустрэчы з Прэзідэнтам Расіі Дзмітрыем Мядзведзевым ў фармаце «сам-насам».

Аляксандр Лукашэнка адзначае агульнае праблему, з якой сутыкаецца Беларусь і Расія ў сувязі з сумесным фінансавым эканамічным крызісам.

Ён падкрэсліў, што практычна ўсе вострыя пытанні двухбаковых адносін увайшлі ў парадок дна пасяджэння ВДС. На думку беларускага лідара, гэта добры сігнал, і калі бакі будуць рухацца так і далей, то «мы зможам прыбавіць ва ўсіх адносінах».

«Мы поўныя расушчакі прынялі важныя рашэнні ў галіне эканомікі, ваенна-тэхнічнай і фінансавай сферы, у галіне надання статусу рэгіянальнай валюты расійскаму рублю», — адзначыў Прэзідэнт Беларусі.

Аляксандр Лукашэнка расказаў расійскаму калегу аб міжнароднай сітуацыі, якая складваецца вакол Беларусі.

«Нам утойваць няма чаго, мы абсалютна шчыра ў сваёй палітыцы ў адносінах да Расіі», — падкрэсліў беларускі лідар.

Прэзідэнты выказалі гатоўнасць да плённай і канструктыўнай работы па перагаворах і пасяджэнні Вышэйшага Дзяржаўнага Саюза.

Беларусь і Расія павінны захаваць высокі ўзровень інтэграцыйнага ўзаемадзеяння. Аб гэтым заявіў Прэзідэнт Беларусі, старшыня Вышэйшага Дзяржаўнага Саюза дзяржаў Аляксандр Лукашэнка на пасяджэнні ВДС у Маскве.

нашыя пасяджэнне дасць магчымасць знайсці эфектыўныя рашэнні па ўрэгуляванні многіх праблем», — дадаў ён.

Беларускі лідар выказаў надзею, што зададзены тон работы будзе падтрыманы ўсімі міністрамі і двума ўрадамі з разуменнем таго, што «на наступнай сустрэчы будуць падрабязна абмяркоўвацца перспектывы на працягу стратэгічнага ўзаемадзеяння Беларусі і Расіі ў новых умовах».

У сваю чаргу Дзмітрый Мядзведзёў адзначыў, што на разгляд ВДС вынесены падрыхтаваны ўрадамі антыкрызісны план, які з'яўляецца важным і своєчасым дакументам. Паводле яго слоў, бакі павінны забяспечыць выкананне гэтага плана.

Беларусь і Расія падпісалі Пагадненне аб сумеснай ахове знешняй граніцы Саюзнай дзяржавы ў паветранай прасторы і стварэнні Адзіннай рэгіянальнай сістэмы проціпаветранай абароны Рэспублікі Беларусь і Расійскай Федэрацыі. Дакумент падпісаны ў Маскве пасля завяршэння пасяджэння Вышэйшага Дзяржаўнага Саюза дзяржаў.

Таксама дадзена даручэнне ў рамках ВДС распрацаваць і прадставіць у бліжэйшы час на разгляд пратакол да Пагаднення аб сумеснай ахове знешняй граніцы Саюзнай дзяржавы і стварэнні Адзіннай рэгіянальнай сістэмы проціпаветранай абароны Беларусі і Расіі.

Як адзначыў на пасяджэнні ВДС Прэзідэнт Расіі Дзмітрый Мядзведзёў, рэалізацыя гэтага дакумента прыкметна павысіць абароназдольнасць Беларусі і Расіі. Раней начальнік Генштаба Узброеных Сілаў — першы намеснік міністра абароны Беларусі Сяргей Гурулёў паведамаў, што пасля падпісання пагаднення будзе вызначаны механізм стварэння адзіннай сістэмы ППА Беларусі і Расіі, якая павінна адтывадаць задачам, што ставяць перад ёй: своечасова рэагаваць на магчымае нагнятанне абстаноўкі і любяць праўленні тэрыторыі ў паветры. Галоўнакамандуючы ВПС Расіі генерал-палкоўнік Аляксандр Зелін адзначыў у інтэрв'ю расійскім СМІ, што ў рамках гэтай сістэмы Беларусь стане першым шэрагам аховы сумеснай паветранай прасторы Саюзнай дзяржавы. Стварэнне Адзіннай рэгіянальнай сістэмы ППА Беларусі і Расіі павысіць радыёлакацыйны пошук паветранай прасторы на малых і звышмалых вышынях на заходняй граніцы Саюзнай дзяржавы ад краін Балтыі да Украіны.

Учора ў Маскве таксама падпісаны пратакол аб абмене граматамі аб ратыфікацыі Пагаднення паміж Расійскай Федэрацыяй і Рэспублікай Беларусь аб забеспячэнні роўных правоў грамадзян дзвюх краін на свабоду перамяшчэння, выбар месца знаходжання і жыхарства на тэрыторыі дзяржавы — удзельніц Саюзнай дзяржавы.

Паводле паведамленняў прэс-службы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і БЕЛТА.

Прамая лінія
ЗЯМЕЛЬНАЕ ПЫТАННЕ ПАТРАБУЕ ЗРАЗУМЕЛАСЦІ І ДАКЛАДНАСЦІ
З пачатку года ўступіла ў сілу новая рэдакцыя Зямельнага кодэкса Рэспублікі Беларусь. У дакумента шмат чаго новага, што датычыцца зямельных участкаў для жыхароў у блакаваных дамах, аб зямельнай уласнасці для замежнікаў, аб тэрмінах атрымання зямельных спадчыны, акрэсліваюцца больш гібкія абмежаванні на максімальную плошчу участкаў для грамадзян і г.д.
12 лютага, у чацвер, з 11.00 да 12.00 у рэдакцыі газеты на ўсе магчымыя пытанні зямельнай тэматыкі і рэгістрацыі нерухомай маёмасці чытачам выдання адказа **старшыня Дзяржаўнага камітэта па маёмасці Рэспублікі Беларусь Георгій Іванавіч КУЗНЯЦОУ**.
Тэлефоны «прамой лініі» **8 (017) 292 38 21 і 292 38 92**. Папыраджэнні пытанні прымаюцца па тэлефоне **8 (017) 287 17 51** або на адрас рэдакцыі: 220013, Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А, на «прамую лінію».

На думку Аляксандра Лукашэнка, усюшыя на зацверджанне кіраўнікоў дзяржаў рашэнні — вынік карпатлівых і зладжаных работ абодвух бакоў, паказчык таўтэннасці знаходзіцца кампрамісаваным варыянтам нават па самых складаных пытаннях у адпаведнасці з асаблівасцямі, саюзным статусам Беларусі і Расіі. «Бо сапраўдныя сярбы ніколі не будуць дзейнічаць ва ўрон інтарэсам аднаго. Перакананы, сёння».

Летась рэальны памер пенсіі па ўзросце павысіўся на 9,1 %

У мінулым годзе двойчы павялічаліся працоўныя пенсіі ў сувязі з ростам сярэдняй зарплат, тройчы павялічыліся мінімальныя працоўныя і сацыяльныя пенсіі ў сувязі з павелічэннем бюджэту працывавага мінімуму, паведамліў у Міністэрстве эканомікі.
Акрамя таго, у мэтах зніжэння ўзроўню малазабеспечанасці грамадзян па рашэнні кіраўнікоў дзяржавы і Урада з 1 ліпеня 2008 года павялічаны памеры сацыяльных пенсій і дапамог па доглядзе інвалідаў першай групы і асобамі, якія дасягнулі 80-гадовага ўзросту. У выніку згаданых перааралікаў памер сярэдняй пенсіі ў снежні мінулага года павялічыўся ў параўнанні са снежнем 2007 года на 18,7 працента.
У 2008 годзе сярэднямесячны памер пенсіі па ўзросце ў параўнанні з 2007 годам павялічыўся на 25,2 працента, а яе рэальны памер — на 9,1 працента (пры прагнозе 18,3 і 8 працентаў адпаведна). У снежні 2008 года складані памер пенсіі па ўзросце сягаў 408,3 тысячы рублёў.
Ігар ГРЫШЫН.

Курс зямельнага валют, устаноўленай НБ РБ з 4.02.2009 г. (для бн разліку)	Курс зямельнага валют для безвалютнага разліку	Цэнтрабанк РФ
1 долар ЗША 2,782.00	1 еўра 3,577.37	1 амерыканскі долар 1,034.64
1 латвійскі лат 5,110.68	1 літоўскі лат 1,034.64	1 чэшская крона 126.71
1 польскі злоты 798.62	1 расійскі рубль 77.00	1 украінская грыўня 345.59
16, панядзелак, 20.30—24.00	19, чацвер, 0.30—12.30	21, субота, 8.00—23.00
5, чацвер, 16.30—24.00	7, субота, 18.00—24.00	8, нядзеля, 0.00—3.30
9, панядзелак, 18.30—24.00	10, аўторак, 0.00—4.30	12, чацвер, 3.30—7.30
11, аўторак, 16.30—24.00	13, чацвер, 0.30—12.30	15, субота, 8.00—23.00
17, панядзелак, 20.30—24.00	18, аўторак, 0.00—3.30	20, аўторак, 1.00—12.00
22, нядзеля, 0.00—2.00	24, аўторак, 5.00—20.30	26, субота, 16.30—24.00

Курс зямельнага валют, устаноўленай НБ РБ з 4.02.2009 г. (для бн разліку)	Курс зямельнага валют для безвалютнага разліку	Цэнтрабанк РФ
1 долар ЗША 2,782.00	1 еўра 3,577.37	1 амерыканскі долар 1,034.64
1 латвійскі лат 5,110.68	1 літоўскі лат 1,034.64	1 чэшская крона 126.71
1 польскі злоты 798.62	1 расійскі рубль 77.00	1 украінская грыўня 345.59

БПС-БАНК

ОАО «БПС-Банк» сообщат о том, что с 4 февраля 2009 года вступает в силу Дополнение № 2 к Условиям срочного банковского депозита в иностранной валюте «Юбилейный», дающее право вкладчику на **частичное востребование средств (без потери процентов)** с депозита по истечении шести месяцев хранения средств в сумме, обеспечивающей остаток по депозиту не менее 3000 долларов США, или 3000 евро, или 100 000 российских рублей в соответствии с валютой депозита. Также отменяется ограничение по периоду приема депозита «Юбилейный». Ставка по депозиту «Юбилейный» (доллары США, евро, российские рубль) составляет — **12,5 процента годовых**.

С 4 февраля 2009 года прекращается прием средств в срочные банковские депозиты в иностранной валюте «Привлекательный», «Накопительный с капитализацией», в белорусских рублях «Надежный» и в иностранной валюте и белорусских рублях «Ваш выбор».

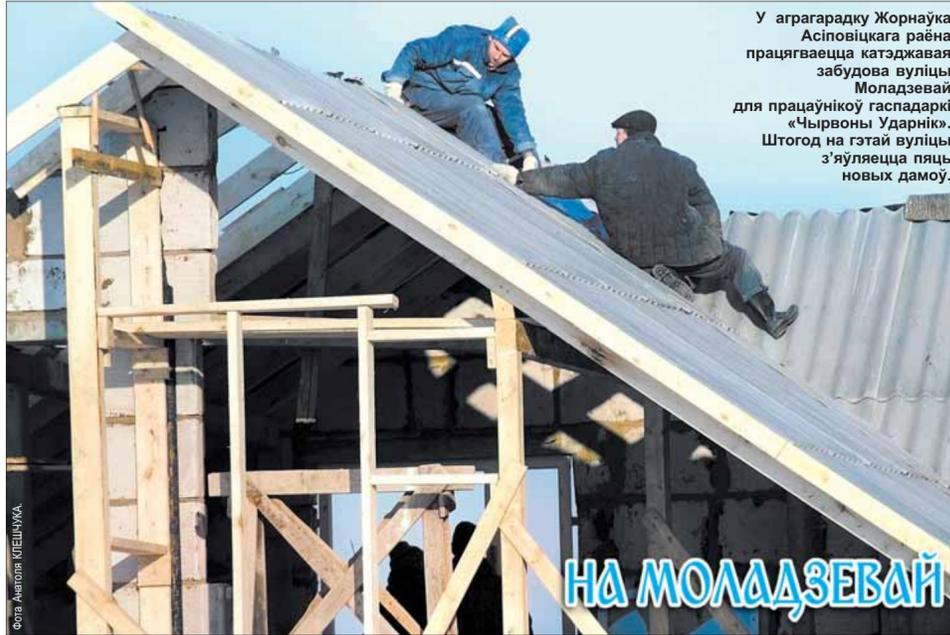
Дополнительную информацию можно получить в любом учреждении ОАО «БПС-Банк», на веб-сайте (www.bpsb.by) или по телефону — 148 (бесплатно в стационарной сети).

Возврат средств физических лиц в ОАО «БПС-Банк» гарантируется в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

Проценты, выплаченные по вкладам в белорусских рублях в течение 2008 г. (млрд. руб.): январь — 4,2; февраль — 4,2; март — 4,8; апрель — 4,9; май — 5,8; июнь — 5,8; июль — 6,1; август — 5,9; сентябрь — 6,7; октябрь — 6,4; ноябрь — 6,1; декабрь — 5,9.

Проценты, выплаченные по вкладам в иностранной валюте в течение 2008 г. (млрд. руб.): январь — 2,5; февраль — 2,5; март — 2,9; апрель — 2,9; май — 2,5; июнь — 3,1; июль — 3,2; август — 3,0; сентябрь — 3,4; октябрь — 3,1; ноябрь — 2,3; декабрь — 4,1.

Лицензия Национального банка Республики Беларусь № 4 от 13.11.2008 года на осуществление банковского деятельности. УНП 100219673. ОАО «БПС-Банк»

Фота Анастасіі МІШЭВІЧУКА.

У аграгарадку Жорнаўка Асіповіцкага раёна працягваецца катэджавая забудова вуліцы Моладзевай для працоўнікаў гаспадаркі «Чырвоны Ударнік». Штогод на гэтай вуліцы з'яўляцца пяць новых дамоў.

НА МОЛАДЗЕВАЙ

Грошы Попыт на наяўную СКВ у «абменніках» істотна знізіўся

Учора ў Маскве расійскаму рублю ўдалося крыху адгрыць стратанцы да долара ЗША пазіцыі: у параўнанні з узроўнем значэння папярэдняга дня курс «амерыканца» знізіўся там амаль на 5 капеек. З няязным умяшчэннем расійскай валюты на тэрмах Беларускай валютна-фондавай біржы долар таксама знізіўся на 1 рубель і склаў 2782 рублі за 1 долар.

А вось курс еўра і расійскага рубля на БФБ падрос: еўра «пацэкаў» на 30 рублёў — да 3577 рублёў за долар, расійскі рубль — на 0,07 рубля і яго курс склаў 77 беларускіх рублёў за адзін расійскі. Такім чынам, пасля правядзена аднаразавай дэвальвацыі курс нашай валюты да долара знізіўся на 5 працэнтаў, а да еўра і расійскага рубля ўмацаваўся — адпаведна на 3,4 і 14,6 працэнта.

Што ж датычыцца кошту замежнай валюты ў абменных пунктах, то курс продажу наяўных долараў учора даходзіў да 2810 рублёў за 1 долар, а еўра — да 3625. Дарэчы, як адзначаюць банкіяры спецыялісты, апошнім часам попыт на СКВ з боку насельніцтва істотна знізіўся. У гутарцы з карэспандэнтам «Звязды» прэс-секратар Нацыянальнага банка Беларусі Міхаіл ЖУРАВОВІЧ заявіў, што ахвільтажу першых студэнцкіх дзён ужо няма. Паводле яго звестак, калі на пачатку года адмоўнае салы да банку і гандлі валюты з фізічнымі асобамі даходзіла ў асобныя дні нават да 81 мільяёна долараў ЗША, то цяпер — у сярэднім яго складае толькі 5-6 мільяёнаў. Цяпер штодня абменныя пункты валюты купляюць у насельніцтва да 15-16 мільяёнаў долараў, а прадаюць пакупнікам да 20-21 мільяёна.

Ігар ШЧУЧЭНКА.

Антыкрызісная эканоміка РАБОТНИКАМ «ПРАБЛЕМНЫХ» ПРАДПРЫЕМСТВАЎ АКАЖУЦЬ ДАПАМОГУ

Напрыканцы мінулага — у пачатку гэтага года зменнені вытворчай сітуацыі былі адначасна амаль на 150 прадпрыемстваў Беларусі — такія вынікі спецыяльнага маніторынга сацыяльна-эканамічнага станавішча ў рэгіёнах, што наладзіла Федэрацыя прафсаюзаў. Пры гэтым вярта заўважыць: у цэлым даследаванне было праведзена на некалькіх тысяч суб'ектаў гаспадарання краіны.

Як паведаміў карэспандэнту «Звязды» начальнік галоўнага ўпраўлення вытворчай і сацыяльна-эканамічнай работы ФПБ Сяргей САРОКІН, даследаванне паказала, што напрыканцы снежня — у першай дэкадзе студзеня 13 прадпрыемстваў вымушана пайшлі на водпускі работнікаў з аплатай у 2/3 тарыфнай стаўкі, 10 — без аплаты, 117 прадпрыемстваў выкарыстоўвалі 4-дзённы працоўны тыдзень, 3 прадпрыемствы — 3-дзённы, 1 — двухдзённы. Прычым у асноўным цяжкасці датычыліся суб'ектаў гаспадарання, якія арыентаваны на экспарт.

Разам з тым вынікі дапамога маніторынгу ў другой дэкадзе студзеня крыху іншыя. У прыватнасці, скарацілася колькасць суб'ектаў гаспадарання, якія выкарыстоўвалі водпускі работнікаў з аплатай у 2/3 тарыфнай стаўкі, 10 — без аплаты, 117 прадпрыемстваў выкарыстоўвалі 4-дзённы працоўны тыдзень, 3 прадпрыемствы — 3-дзённы, 1 — двухдзённы.

Тым не менш, паведаміў Сяргей Сарокін, з улікам магчымых змяненняў становішча, прафкамам суб'ектам гаспадарання краіны рэкамендавана аказаць неабходную матэрыяльную дапамогу работнікам прадпрыемстваў, што адчуваюць цяжкасці. Таксама не выключана варыянт, што дапамога работнікам гэтых прадпрыемстваў можа быць з боку галіновых прафсаюзаў і Федэрацыі прафсаюзаў.

Апроч таго, прафкамам рэкамендавана рабіць захады для папярэджання звальненняў, больш асцярожна падыходзіць да ўзгаднення нарматыўных актаў, што прымаюцца кіраўніцтвам суб'ектаў гаспадарання, сачыць, каб у выпадку выкарыстання па ўзаемнай згодзе вымушаных водпусках работнікаў вылучалася як мінімум 2/3 тарыфнай стаўкі, узмацніць кантроль за выкананнем працоўнага заканадаўства і ў тым ліку — наладзіць на «праблемных» прадпрыемствах кансультацыі юристаў.

Адначасова ў ФПБ не выключаюць, што ў пэўных варунках прафкамам можа пагадзіцца на часовае прыпыненне некаторых выплат, вызначаных у калектывных дагаворах. Праўда, падкрэсліў Сяргей Сарокін, гаворкі пра поўнае выключэнне з калектывных дагавораў гэтых выплат ісці не павінна.

Сяргей ГРЫБ.

Фермеры прасілі ўпарадкаваць падаткі і абяцалі забяспечыць рэгіён агароднінай

У Брэсцкім абласным аграпрамысловым саюзе сабралі старшын раённых Саветаў кіраўнікоў фермерскіх гаспадарак і раліся, як жыць далей. У фермерскіх назбіралася шмат пытанняў да свайго саюза, да абласной улады, а заадно і прапаю. Сельскія гаспадары выказалі меркаванне, што яны маглі б забяспечыць патрэбы вобласці ў агародніне. І ім зрабіць гэта зручнай на сваіх невялікіх плошчах, чым СВК і ААТ. Сельгаспрадпрыемствы часта займаюцца гэтай работай, так бы мовіць, ва ўрон асноўным культурам, распыляючы сілы і сродкі. А фермер здолеў бы вырашчаць моркву, цыбулю, буркакі добрай якасці і з прыбыткам для сябе. Гэта прапанова прагучала ад фермераў. А ім у сваю чаргу прапанавалі зварнуць большую ўвагу на развіццё аграпрамысловай галіны сваіх раёнах. Як вядома, крэдыт пад 5 працэнтаў даваў на 5 гадоў і поўнае вызваленне ад аплаты падаткаў магучы атрымаць толькі прыватныя асобы і фермеры, якія стануць гаспадарамі турэстычных сядабіваў. Тым больш, што справа праверана, у вобласці ёсць домкі, за адпачынку ад якіх аматары ішчыні і прыроды гатовыя плаціць ад 15 тысяч рублёў да 50 еўра ў суткі.

Імя першым займацца турызмам ці, напрыклад, народнымі рамяствамі, кожны фермер імкнецца развіць асноўную вытворчасць. І на гэтым шляху па-ранейшаму застае шмат пытанняў.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

«ПОСПЕХ У БАРАЦЬБЕ З КАРУПЦЫЯЙ ЗАЛЕЖЫЦЬ АД ГРАМАДЗЯНСКАЙ ПАЗІЦЫІ КОЖНАГА»

Намеснік Генеральнага пракурора Беларусі расказаў карэспандэнту «Звязды» аб антыкарупцыйных мерах, якія прымаюцца органамі пракуратуры

«Генеральны дырэктар будаўнічай кампаніі «Збудова» падарэаў у атрыманы хабару ў памеры 5 тысяч долараў», «арыштаваны былі начальнік аддзела асабістай бяспекі Генеральнай пракуратуры і былы начальнік Дэпартаменту фінансавых расследаванняў Камітэта дзяржаўнага кантролю, якія падарэаўца ў хабарніцтве», «старшыня прафсаюзага камітэта Магілёўскай абласной бальніцы асуджана да 6 гадоў пазбаўлення волі за неаднаразовае атрыманне хабару ад супрацоўніка бальніцы за пазачарговае прадастаўленне жылля ў інтэрнаце і выдчу пущэвак на санаторна-курортнае лячэнне і аздаравленне», «узбуджана крымінальная справа ў дачыненні да кіраўніка аднаго з прадпрыемстваў горада Бабруйска за тое, што ён на працягу 5 гадоў шляхам налічэння грошай на імя сваёй жонкі, якая там фактычна не працавала, прывёў больш за 40 мільяёнаў грошавых сродкаў прадпрыемства»...

Гэтыя прыклады яшчэ раз пацвярджаюць, што хабарніцтва і крадзеж маёмасці шляхам злоўжывання службовымі пазіцыямі — самыя папулярныя віды карупцыйных злачынстваў у нашай краіне. Найбольш сільныя да гэтай «чырнай» сферы гандлю, прамысловасці, сельскай гаспадаркі, будаўніцтва і органаў дзяржаўнага кіравання.

Генеральны пракурор Беларусі падчас сустрэчы з журналістамі заявіў, што карупцыя — хронічнае захворванне ў дачыненні да якога ні адна дзяржава не мае абсалютнага імунітэту. Віктар Аляксандравіч, што, на вашу думку, трэба зрабіць, каб калі не выкарніць, то хоць зменшыць праўленні гэтага злачынства ў нашым грамадстве?

— Выпрацаваць імунітэт супраць карупцыі ў якасці большай колькасці жыхароў нашай рэспублікі. Але для гэтага патрэбны не адзін дзень. — І якім чынам вы яго вырацоўваеце? — ПРАВЕРКІ — сродак прафілактыкі і выяўлення карупцыйнай «чырны». — Не скарэж, што куды лясчэй прапярэдзіць ліха, чым пасля яго перамагчы. Таму мы сістэматычна разам з органамі ўнутраных спраў і дзяржаўнай бяспекі ладзім правяркі дзяржаўных органаў і іншых арганізацый з мэтай выкарніць прычыны і ўмовы, якія спрыяюць любым праўленям карупцыі. Летась правялі 828 такіх праверак, большасць з якіх у сістэмах Беларускага рэспубліканскага саюза спажывецкіх таварыстваў, вытворчага аб'яднання «Беларуснафта». Па іх выніках узбудзілі 82 крымінальныя справы, да адміністрацыйнай адказнасці прыцягнулі 103 чалавекі, да дысцыплінарнай — 524.

І яшчэ, што вельмі важна расказваць работнікам прадпрыемстваў пра іх кіраўнікоў, якія былі асуджаны за карупцыйныя злачынствы, ні адзін прэсуд не павінна застацца неабмеркаваным. На жаль, гэта ў поўнай ступені не выконваецца. Трэба выкарніць фармалізм, які пануе ў працоўных калектывах. Тлумачыць людзям, што бескампрамісна барацьба з хабарніцтвам і безгаспадарлівацьцю шмат у чым залежыць ад грамадзянскай пазіцыі і грамадскай актыўнасці кожнага з іх. (Заканчэнне на 2-й стар.)

У БЕЛАРУСІ ЎЗМАЦНЯЦЦА АБАРОНА ПРАВОЎ УЛАСНІКАЎ ПРЫ АДАБРАННІ ЗЯМЕЛЬНЫХ УЧАСТКАЎ ДЛЯ ДЗЯРЖАЎНЫХ ПАТРЭБАЎ

Адпаведны ўказ № 58 «Аб некаторых мерах па абароне маёмасных правоў пры адабранні зямельных участкаў для дзяржаўных патрэбаў» **Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка падпісаў 2 лютага. Зацверджана таксама Палажэнне аб парадку рэалізацыі маёмасных правоў грамадзян і арганізацый пры адабранні ў іх зямельных участкаў.**

Дакумент прыняты ў мэтах удасканалення прававога рэгулявання ў галіне абароны правоў уласнікаў і іншых асобаў у сувязі з адабраннем у іх зямельных участкаў для дзяржаўных патрэбаў і зносам размешчаных на іх аб'ектаў нерухомай маёмасці.

Указам і палажэннем дакладна і дэталёва прадугледжаны парадак рэалізацыі маёмасных правоў грамадзян і арганізацый пры адабранні ў іх зямельных участкаў, вызначана працэдура і паслядоўнасць прынцыпаў дзяржаўных органаў рашэнняў, а таксама ўмовы ацэнкі пабудовы, якія падлягаюць зносу.

Да выдання гэтага ўказа пытанні адабрання зямельных участкаў для дзяржаўных патрэбаў і адсялення грамадзян, якія жывуць у жылых дамах, што падлягаюць зносу, рэгуляваліся шэрагам нарматыўных прававых актоў рознай юрыдычнай сілы, што не ў поўнай меры забяспечвала належную абарону жылёвых правоў грамадзян і прыводзіла да іх шматлікіх і абургантаваных скаргаў.

У прынятым указе дакладна ўрэгуляваны пытанні, што датычацца рэалізацыі маёмасных правоў грамадзян, якія жывуць у аднакватэрных, блакіраваных жылых дамах, або кватэрах у шматкватэрных жылых дамах, а таксама юрыдычных асобаў пры зносе прыналежных ім жылых памяшканняў.

Дакументам устаноўлена, што мясцовыя выканаўчы камітэт або яго рашэнні асобы, якія прадстаўляюць зямельныя ўчасткі, абавязаны да прыняцця рашэння аб адабранні зямельнага ўчастка для дзяржаўных патрэбаў прапанаваць і забяспечыць па выбары ўласніка жыллага дома або кватэры рэалізацыю аднаго з наступных яго правоў. Права на атрыманне ва ўласнасць кватэры тыпавых спалжніцкіх якасцяў, пры гэтым агульнай плошча такой кватэры павінна вызначацца зыходзячы з разліку не менш як 15 кв. м на самога ўласніка і кожнага члена яго сям'і. Або права на атрыманне грашовай кампенсацыі за

АРЭНДА ЖЫЛЛЯ ў USD ІСТОТНА ПАТАННЕЛА

На сталічным рынку арэнды кватэр выявілася тэндэнцыя на стабільнае патагненне ўсіх відаў жылля. Пасля пэўнай стабілізацыі цэннікаў арэнды ў другой дэкадзе студзеня, сёння попыт на стандартныя кватэры істотна знізіўся, а вэс прапанова стала актыўна павялічвацца.

З'явіліся аднапакаеўкі і за 200 USD

Паводле інфармацыі начальніка аддзела арэнды жылля сталічнага агенцтва нерухомага «Час пік» Сяргея Кадлола, на рынку арэнды жылля цяпер назіраецца бадай максімальная прапанова ўсіх тыпаў кватэр. Толькі за дзень у гэтым агенцтве інфармацыйны каталог прапаноў павялічваецца прыкладна на 25–30 новых варыянтаў. У большасці выпадках уласнікі такога горадзкіх разнаўтварэння здымае кватэры ў арэнду на працягу не больш чым 2–3 дзён, таму цэннікі і зніжваюцца. Цяпер рэальны сярэдні кошт арэнды аднапакаёвых кватэр нават у прыватных спальных раёнах Мінска складае 250 долараў плюс кватрлата. Разам з тым за апошні тыдзень у агенцтва з'явіліся стандартныя і не вельмі дзёрныя па якасці кватэры ў Курасоўскай, Малинаўскай і Шабахнах на кошыце каля 200 долараў. Зусім слабенькія

кватэры ў гэтых мікрараёнах магчыма адшукаць зараз і за 190 долараў плюс кватрлата. Сярэдні кошт арэнды двухпакаёвых кватэр цяпер знізіўся да 300 долараў, аднак у гэтым сегменце арэнды таксама сустракаюцца танныя варыянты. У Заводскім мікрараёне па Ангарскай, у Шабахнах і ў Чыжоўцы двухпакаёўкі цяпер магчыма зняць ужо і за 270–280 долараў.

Сярэдні кошт арэнды трохпакаёвых кватэр складае цяпер 350 долараў плюс кватрлата. А вэс у новабудулях Малинаўкі і Сухарава трохпакаёўкі з вялікай агульнай плошчай і без моаблі прапаноўца ўсёго за 300 долараў.

АРЭНДА ў ЦЭНТРАХ ПАТАННЕЛА НА 150–200 USD

Больш за ўсё за апошнія два тыдні ў сталіцы патаннелі высокажыльнявыя двухпакаёўкі і невыякія на плошчы трохпакаёўкі кватэры па праспекце Незалежнасці, каля пляшчы Перамогі і побач са станцыяй метро «Наміга». Раней кватэры ў гэтых прэстыжных межах каштавалі 600–700 долараў, а сёння прапаноўца ўжо не даражэй чым за 450–500 долараў. Выключэнне складаюць толькі сапраўды элітныя кватэры з сучасным урамоннтам і пэўным наборам дарагой мэблі і бытавой тэхнікі. Прапанова такога жылля ў Мінску аб-

Абзац

■ Супрацоўнікамі ўпраўлення КДБ па Брэсцкай вобласці затрыманы дырэктар аднаго з сельскагаспадарчых прадпрыемстваў Драгінскага раёна. Яму інкрывіруюцца атрыманае хабару шляхам вымагання. Ён затрыманы пры атрыманні т.зв. адкату. Пры заключэнні дамовы на пастаўку тэхнікі і камплектаў частак кіравання запартраваў і атрымаў ад прадстаўніцкай камарсцыйнай структуры 10%. Вэс 2 млі ад сумы заключанага кантракта. Узбуджана крмынальная справа, у следства ёсць падставы меркаваць, што практыка падобных злупчванняў шырока выкарыстоўвалася гэтым гора-кіраўніком.

■ Дзве 14-гадоваыя вучаніцы сталічных школ, знаходзячыся ў гасцяч у кватэры 32-гадовага грамадзяніна Лііў, укралі кашалек з \$170, 20 еўра і Вгі5 тыс. Пасля правядзення следчых дзеянняў школьніцы былі адлучаныя пад абавязальства аб яўцы.

■ Сем жылых шматкватэрных дамоў былі адключаны ад цэплага забеспячэння з-за прарыву гарчай вады на вуліцы Філімонава ў Мінску. Аварыяныя службы ўхілілі непаладкі на працягу дзвюх гадзін, пасля чаго дамы былі зноў падключаныя да цэплагаства.

■ У сталіцы Эстоніі ўнора на працягу практычна ўсяго дня можна было бесплатна катацца на таксі. Кампанія «Сакса такса», якая дзейнічае ў Таліне, аб'явіла, што будзе перавозіць бесплатна ўсіх пасажыраў, але толькі ў межах горада і ў тым выпадку, калі кошт паездкі не перавышае 100 крон (прыкладна 7 еўра). Незвычайная акцыя выклікала фінансавым крызісам, які моцна адбіўся на фірмах-аўтапаеравозчыках — разгарнулася сапраўдная вайна цэнаў у гэтым сегменце паслуг. Фірма мяркуе зніжаць тарыфы на свае паслугі, каб людзі ўсё ж маглі карыстацца таксоўкамі.

Поўны абзац

■ У ЗША адвернуты каханак падпіліваюць сваю бляту дзятчыну і паспрабаваў адрэзаць спікоўчаныя груду, за імпантцыю якіх у свой час запаліў. 28-гадоваму мучанна напай на ёе паблізу дома ёе маці і нанёс 6 колатаў рану. Імпантанты былі пашкоджаныя, але надалей узноўлены. Па словах 26-гадовай пачуццелай, ёе былі каханкі хацеў вярнуць сабе тое, што, па яго меркаванні, належыць яму. Пацэсу судовы разглед справы па абвінавачванні ў спробе забойства, нападзе з халоднай зброяй і крадзяжы.

■ У аэрапорце Мельбурна затрыманы 23-гадова аўстраляц з дамоў жывымі галубамі ў штанах. Спецслужба мінкі выявілі ў кішэнках мужчыны, што прыляцеў з ААЗ, кантэйнеры з тшчыміныякі. Пасля гэтага падарожнага пасажыра даставілі ў спецыяльны пакой для агляду. Як высветлілася, пад штанамі ён насіў калготкі, у якіх і былі схаваныя галубы. Акрамя гэтага, у аўстраляцка адаралі забароненае насенне раслін, баклажаны і грошы, зашытыя ў пояс. Яму пагражае да 10 гадоў турмы і штраф прыкладна 70 тыс. долараў ЗША.

■ Пасажыр самалёта Саудзўскіх авіяліній, які паляў на борце, прыгавораны да шасці месяцаў турмачнага зняволення і 30 удараў п'лёткай. Ён адмовіўся кінуць курчы падчас палёту, таму пасля прымянення былі арыштаваны і аддзелены пад суд. Пасажыр папрэбачэння і патлумачыў, што напярэдні суд праішоў курс лячэння ад нікацінавай залежнасці. Таму пакаранне яму і было зменшанае — аналагічны праступак у красавіку мінулага года быў пакараны 50 ударамі п'лёткі.

■ У Германіі даследчыкі прыйшлі да нечаканых высноў, што разгледжаныя жаночыя грудзевы мужчынам не толькі прыемнае, але і карыснае для здароўя. Высветлілася, што мужчыны, якія маюць магчымасць рэгулярна бачыць голыя жанчыны грудзевы, значна менш падвержаны рызыцы інфаркту ці інсульту. Справа ў тым, лічач даследчыкі, што сэксуальнае ўзбуджэнне актывізуе працу сардэчна-сасудзістай сістэмы і павялічвае прыток крыві і, адпаведна, кіслароду да ўсіх тканак арганізма. У выніку гэтага рызыка інфаркту ці інсульту змяншаецца на 50%. Аўтары публікацыі ў медыцынскім часопісе таксама вызначылі, што дзяржучы рэгулярнаму сузыранню велькіх жаночых грудзевы сярэднястаўныя мужчыны можа павялічыць працягласць жыцця на 4–5 гадоў.

■ Жыхары яўцкіх пасёлкаў з-за 50-градусных маразоў вымушаны былі заняцца дасюлі незвычайнай справай — ішчы для кары спецыяльныя ліфчыкі, каб выратаваць выям рагуляў ад абмарожвання. Як сцвярджаюць гаспадыні, калі карове не апрачунць ліфчыкі ў моцнай маразы, вей пагражае працяглае лячэнне ад абмарожвання, і яна доўга не будзе даіцца. Ліфчыкі ўмяліне тхроувоўнік з цэплай тканіны, да якога прышыты зацяў мех. Да каровы прыставаена мадуцэцца з дапамогай трох лямак — дзве на «талі», адна пад хвостом.

Паводле падарожнікаў карэспандэнтаў «Звязды» і інфармагонтваў.

Антыкрызіснае эканоміка

«НАМ НЕ СТРАШНЫ «ШЭРЫ ВОЎК»?

Прыватнае вытворчае ўнітарнае прадпрыемства «Гомельскі завод гандлёвага абсталявання» летас адзначыла свой паўвекавы юбілей. Па выніках мінулага года прыведзеным тэмпе росту аб'ёмаў вытворчасці на 128 працэнтаў гэта лічба была большае на 19,5 адзінкі. А як за прадукцыйнасцю працы і заробатнай платай? Поўная раўнавага. Тэмп росту першай у цэлым па заводзе склаў 159,9 працэнта, а па другім паказчыку — 158,8 працэнта.

— Наш калектыў, у якім 230 чалавек, — расказвае галоўны інжынер прадпрыемства Алег Давыдзенка і галоўны эканаміст Ніна Танкевіч, — традыцыйна займаецца вырабам мэблі ў асноўным для гандлёвых арганізацый сістэмы Белкаапсаюза. Гэта прыляці, сталжы, так званыя горкі, аўтаграмы, якія сатэвняю для затарвання бульбы, фасаваная тара, да якой адносіцца поліэтыленавыя пакеты. Акрамя таго, прадпрыемства ўдзельнічае ў тэндарах, якія праводзяць арганізацыі розных формаў уласнасці, вынікам чаго, напрыклад, з'явілася пастаўка фасаваных пакетаў аб'яднанаю «Гомельшлебпрам».

— А з экспартам прадукцыі вы звяззаныя? — Не, — адказвае Алег Аляксандравіч і Ніна Міханавічы. — Нашы спажываючы — 118 раўныхных спажываччых таварыстваў рэспублікі са сваімі адасобленымі структурнымі падраздзяленнямі, якіх мы забяспечваем поўным спектрам неабходнай ім прадукцыі. Дзяржзаказы, які відыць, мы атрымліваем ад сістэмы сапраўды заслугуючы павхалы. А што ж зараз, калі свае «зубы», вобразна кажучы, паказвае сувесны фінансывы крызіс? Праграма першага месяца новага 2009 года да завершана паспяхова. Ці былі цяжкасці? Відыма ж, без іх не абшлось, дарчы, які і летас. І прычына ў тым, што прадпрыемства не толькі займаецца выпускам прадук-

цы, але і сур'ёзна ўзлясо за тэхнічнае перааснашчэнне, якое працягваецца і зараз. Напрыклад, летас была зманцэравана новая фарбавальная лінія для палімерных паршковых фарбаў, закуплены і ўсталяваны драваапрацоўчы цэнтр з ЛПК (лімбаёвым праграмным кіраваннем) і вакуумны прэс з тым, каб занацца вытворчасцю молебных фасаднаў з ДДФ (дробнадысперсных фракцыяў) для пакрыцця фасадаў п'лёнкі ПВХ. Гэтым днём растамажэаецца абсталяванне для металаапрацоўчага цэха, у склад якога ўваходзяць новыя лістагінаныя прэс з ЛПК, гільзеныя нажніцы, каардыната-прабуны рэвалверны прэс таксама з лімбаёвым праграмным кіраваннем.

Клопаты аб тэхнічным пераўзбраенні, паводле слоў сурзуюцаў, якрзз і з'яўляюцца адной з антыкрызісных мераў. Бо яно дазваляе працаваць больш гнучка.

На прадпрыемстве не перайшлі на скарачаныя рабочы тыдзень ці скарачэння змены, не звылінілі вывадзана чалавека. Зарплата выплавачца своечасна. І кіраўнікі завода спадзяюцца, што зменюць у гэтым плане ў іх не будзе. Бо істотную дапамогу ім аказвае Белкаапсаюз, ды і ён сам, як гавораць, не спіць у шапку. Прадуюць усе, каб забяспечыць краіну (а ў названай сістэме гэтай рэспубліканскай арганізацыі іх каля 12 тысяч) неабходным гандлёвым абсталяваннем, іншымі таварамі.

— Дык што, які кажуць, вам не страшны «шэры воўк»? У вас поўная стабільнасць у перспектыве чакаеца? — Мы гэтага не сказалі. На люты заказы ёсць. Але маюцца і пэўныя моманты, якія накладоўшы свой адбітак на нашу работу, Гэта недапастаўка сыравіны і асбітва несвоечасовае разлікі пратывраў за нашу прадукцыю. Даб'ітэрская запавізанасць за ёе складае сёння амаль тры месячныя аб'ёмы вытворчасці. Атрымліваецца, што мы сур'ёзна крэдытуем асобныя раіта...

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

«ЗАРАБІЛІ» НА АБМЕНЕ ГРОШАЙ ЭПІ МЛРД

Судом Маскоўскага раёна Мінска разгледжана крмынальная справа ў дачыненні да арганізацыяў злачынчай групы, кіраўніком якой з'яўляўся Андрэй Шырэй.

Як паведамілі карэспандэнту «Звязды» ў прэс-службе Камітэта дзяржкантролю, расследаванне па справе гэтай злачынчай групы праводзілі супрацоўнікі фінансавай міліцыі КДК зараз з Камітэтам дзяржбеспякі. Следчымі, у прыватнасці, выкарыстоўваюць разліковыя рахункі лжэпрадпрыемальных структур, з 2005 па 2006 год ажыццяўлялі незаконную дзейнасць па аказанні юрыдычным і фізічным асобам паслуг па абмене безнаўных беларускіх рублёў на замежныя долары ЗША і наадварот. Даход, які яны на гэтым атрымалі, ацэньваецца ў суму 311 мільярдэў рублёў.

Да крмынальнай адказнасці прыцягнута 8 актыўных удзельнікаў групы, якіх прад'явілі абвінавачанне па ч.3 арт. 233 КК — незаконная прадпрыемальная дзейнасць, што ажыццяўляецца арганізаванай групай.

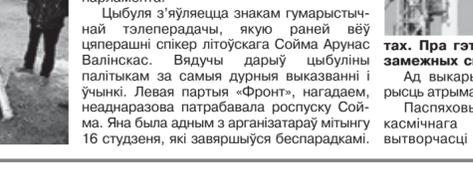
Ігар ГРЫШЫН.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПДЗЕЙ

ПА ПРЫБАЛТЫЦЫ ПРАКАЦІЛАСА ХВАЛЯ АКЦЫЙ ПРАТЭСТУ

Учора ў Латвіі сяляне пачалі акцыю пратэсту каля будынка Міністэрства земляробства — у Рыгу дэманстранты прыбылі на трактарах. Уздзельнікі акцыі, каб сагрэцца, развалі вогнішчы і заявілі пра тое, што застануцца там да татлу, пакуль не будуць пачуць урад.

Нагадаем, што напярэдні Латвійскае аб'яднанне сялян — Сялянін Сойм — звярнулася да міністра земляробства рэспублікі з патрабаваннем сысць ў адстаўку. 27 студзеня латвійскія сяляне правалі папераддзельную акцыю пратэсту, вылучыўшы ўра-

ЭПІДЭМІЯ ГРЫПУ НАБІРАЕ АБАРОТЫ

За апошні студзенскі тыдзень у кантрольных гарадах Беларусі было зарэгістравана амаль 79 тысяч выпадкаў захворвання іх жыхароў на прастуду і грип — гэта на 24 працэнта больш у параўнанні з папярэднім тыднем. У сталіцы ў бальнічныя ўстановы з сімптомамі вострых рэспіраторных вірусных захворванняў і групы зварнуліся 30 700 чалавек.

Эпідэмія грыпу ахоплена ўжо 7 гарадоў (у тым ліку чатыры абласныя цэнтры) і 26 адміністрацыйных тэрыторый. Чарговымі ахарамаюць эпідэміі сталі жыхары Гомеля, Ваўкавыска, Ельскага, Светлагорскага, Слуцкага, Мінскага, Пухавіцкага і Шаркоўчыцкага раёнаў. Навушчыны працае цяпер спынены ў 72 школах, ёсць зачыненыя на каранцін навушчыны ўстановы ўжо і ў сталіцы. Звычайная эпідэмія грыпу затрымліваюцца ў Беларусі не менш як на 6 тыдняў, а гэта значыць, што сёлетняя эпідэмія толькі пачынае набіраць абароты. Дарчы, у найбліжэйшыя дні сіноптыкі абяцваюць Беларусам адлігу, якая створыць вельмі камфортныя ўмовы для далейшага распаўсюджвання вірусаў грыпу...

Надзея НІКАЛАЕВА. НЯЎДАЛЫ КАНДЫДАТ У ЛЕГІОНЕРЫ

Брэсцкі памехнік за спробу парушэння дзяржаўнай мяжы атрымаў 28-гадовага грамадзяніна Расіі. Пра гэта паведамілі ў прэс-цэнтра Дзяржаўнага пагранічнага камітэта Беларусі.

Паводле слоў маладога чалавека, за мяжу ён спрабаваў трапіць для далейшага паступлення ў Французскі замежны легіён. «Хачэцца б адзначыць, што маладыя людзі да гэтай пары карыстаюцца састаралай інфармацыяй. Раней пільчыла, што, незаконна праішоўшы праз мяжу, можна атрымаць карт-бланш пры паступленні ў легіён. Цяпер жа па законах Еўрасоюза ўсе парушальнікі мяжы лічцца нелегальнымі мігрантамі і ў якасці кандыдатаў на службу не разглядаюцца», — пракаментавалі сітуацыю ў Дзяржпагранкамітэце.

Сапраўды, падобныя выпадкі на беларускі мяжы не рэдкія. Так, 8 верасня 2008 года непаладкі ад дзяржмяжы смаргонскага памехнікі затрымалі легіёнера-ўладальніка, ім быў 27-гадова грамадзянін Беларусі. Акрамя таго, у канцы чэрвеня 2008 года беларускія памехнікі затрымалі двух парушальнікаў мяжы, якія таксама мелі намер паступіць на службу ў Французскі замежны легіён. На той момант гэта быў ужо пяты выпадак затрымання няўдалых кандыдатаў у легіёнеры.

БЕЛТА.

РАСІЙСКУЮ АРМІЮ АПРАНУЦЬ У БЛАКІНІ ШОРТЫ І БЕЙСОЛКІ

Такая новая форма адзення прызначана для службы ў спякотных рэгіёнах.

Яна распушчэаецца на ўсе катэгорыі вайскоўцаў. Салдаці аубтак будзе ўмяуць сабой высокую скручаную чаравік з антыкатэрыяльнай вусцілкай. Маральна састарэлая анучы будучэ ўжывацца толькі для выканання вызначаных задач.

ТАДЖЫКІ ПЕРАНАЗВАЛІ САВЕЦКУЮ ЛАТВІЮ

Адна са змешчаных у Таджыкістане вяршыняў Паміра — Савецкая Латвія — стала афіцыйна называцца Латвіяй. Афіцыйнае імя назывы кіла, вышыня якога дасягае 6218 метраў, прымеркаваная да маючага адыбца ў гэтым месцы вяршыні ў лістаў прыездзіла ў Латвію праз 3 і д н т а Таджыкістана Эмомалі Рахмонава.

У ПАЗІТЫВЕ І... КЛОПАЦЕ ПРА СЯБЕ

Міжнародны саюз па барацьбе з анкалагічным захворваннем пры падтрымцы Сусветнай арганізацыі аховы здароўя нагадвае ў гэты дзень шырокай грамадскай пра адно з самых небяспечных і досыць распаўсюджаных захворванняў. У многіх і многіх выпадках анкалагічнага захворвання можна было б не дапусціць, аднак нэрэдка эфектыўнай барацьбе з ракам самых розных формаў пераажджае ўпэўненасць у тым, што падобная «краснае» не закрانه нас асабіста. Калі ж вы хочаце зрабіць асноўнае, што ад вас залежыць, вазьміце, калі ласка, на ўзбраенне наступныя звесткі.

1. Відыма, што рак ніколі не ўнікае ў здаровых органах і тканках арганізма. Раку папярэднічае перадач, які ў сваю чаргу развіваецца з хранічных захворванняў. Вось чаму спецыялісты так настойваюць на пастаянным кантролі свайго здароўя, своечасовым звароце да доктара, атрыманы адпаведнага лячэння.

2. Не скарэз, што ежа можа быць крыніцай канцэрагенных рэчываў. У той жа час яна можа ўтрымліваць рэчывы, якія спрыяюць папярэджванню раку. Вельмі важна штодня ўжываць шырокі асартымент такіх прадуктаў харчавання, які садавіна і гародніна, цэлыяна хлебныя злакі, малочныя прадукты, мяса птушкі без скуры, рыба і некаторыя іншыя. Неабходна пазбягаць вялікай колькасці тлустага мяса, імкнучы ўжываць розныя віды алеяў, асабліва аліўкавыя, які вылучаюцца высокай колькасцю антыаксідантаў.

3. ЦЫБУЛЯ І ЧАСНОК. Утрымліваюць рэчывы, якія абараняюць ад наступнага ўважэння ў арганізм ацэталдэгіду, які з'яўляецца адным з канцэрагэнаў.

4. КАПУСТА. Усе віды капусты — добрая крыніца валокнаў, якія спрыяюць рабчце кішчонка, дадаюць нам шмат вітамінаў і мікрээлементуў.

5. ПАМІДОРЫ. Крыніца лікапену, які змяняе рызыкаў раку праста-

Арганізатары акцыі наўмысна абмежавалі ліўдзельнікаў, прыняўшы да ўвагі нормы заканадаўства: калі б удзельнікаў было больш, улады маглі б абвінавачаць апазіцыянераў у правядзенні несанкцыянаванага пікету.

Нагадаем, што 3 лютага літоўскія прадпрыемальнікі планавалі арганізаваць побач з Соймам шматтысячны мітынг, каб выказаць свой пратэст супраць эканамічнай палітыкі дзяржавы ва ўмовах крызісу. Аднак уладам атрымалася дамоўчыцца з арганізатарамі акцыі: чыноўнікі павялічалі выкасаць патрабаванні прадпрыемальнікаў, і тыя адмовіліся ад мітыngu.

ІРАН ЗАПУСЦІЎ «МІРНЫ І КАРЫСНЫ» КАСМІЧНЫ СПАДАРОЖНІК

Іранскі першы касмічны спадарожнік у л а с н а й вытворчасці створаны выключна ў мірных мэ- г а р а н а х. Пра гэта заявіў у аўторак міністр замежных спраў ІПІ Манучэар Матакі.

Ад выкарыстання гэтай тэхналогіі карысць атрымаюць усе краіны, дадаў міністр. Паспяховае запуск першага іранскага касмічнага спадарожніка ўласнай вытворчасці быў праведзены ў аўторак

наўмысна абмежавалі ліўдзельнікаў, прыняўшы да ўвагі нормы заканадаўства: калі б удзельнікаў было больш, улады маглі б абвінавачаць апазіцыянераў у правядзенні несанкцыянаванага пікету.

Нагадаем, што 3 лютага літоўскія прадпрыемальнікі планавалі арганізаваць побач з Соймам шматтысячны мітынг, каб выказаць свой пратэст супраць эканамічнай палітыкі дзяржавы ва ўмовах крызісу. Аднак уладам атрымалася дамоўчыцца з арганізатарамі акцыі: чыноўнікі павялічалі выкасаць патрабаванні прадпрыемальнікаў, і тыя адмовіліся ад мітыngu.

Іранскі першы касмічны спадарожнік у л а с н а й вытворчасці створаны выключна ў мірных мэ- г а р а н а х. Пра гэта заявіў у аўторак міністр замежных спраў ІПІ Манучэар Матакі.

Ад выкарыстання гэтай тэхналогіі карысць атрымаюць усе краіны, дадаў міністр. Паспяховае запуск першага іранскага касмічнага спадарожніка ўласнай вытворчасці быў праведзены ў аўторак

наўмысна абмежавалі ліўдзельнікаў, прыняўшы да ўвагі нормы заканадаўства: калі б удзельнікаў было больш, улады маглі б абвінавачаць апазіцыянераў у правядзенні несанкцыянаванага пікету.

Нагадаем, што 3 лютага літоўскія прадпрыемальнікі планавалі арганізаваць побач з Соймам шматтысячны мітынг, каб выказаць свой пратэст супраць эканамічнай палітыкі дзяржавы ва ўмовах крызісу. Аднак уладам атрымалася дамоўчыцца з арганізатарамі акцыі: чыноўнікі павялічалі выкасаць патрабаванні прадпрыемальнікаў, і тыя адмовіліся ад мітыngu.

Іранскі першы касмічны спадарожнік у л а с н а й вытворчасці створаны выключна ў мірных мэ- г а р а н а х. Пра гэта заявіў у аўторак міністр замежных спраў ІПІ Манучэар Матакі.

Ад выкарыстання гэтай тэхналогіі карысць атрымаюць усе краіны, дадаў міністр. Паспяховае запуск першага іранскага касмічнага спадарожніка ўласнай вытворчасці быў праведзены ў аўторак

наўмысна абмежавалі ліўдзельнікаў, прыняўшы да ўвагі нормы заканадаўства: калі б удзельнікаў было больш, улады маглі б абвінавачаць апазіцыянераў у правядзенні несанкцыянаванага пікету.

МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ

ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫБАРШЧЫКАЎ
І ДЭПУТАТАЎ
МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

4 лютага
2009 г.
№ 4 (156)

ЁСЦЬ ПЫТАННЕ ДОБРААХВОТНА ЦІ ПАД ПРЫМУСАМ?

Размаўляем з нашым чытачом, які патэлефанаваў у рэдакцыю. «Вось у нас у вёсцы хочучы сучасную агароджу на могілках паставіць, — расказвае ён. — Даўжыня яе па перыметры будзе складаць 400 метраў, а гэта каштуе немалых грошай. Старшыня сельвыканкама звярнуўся па дапамогу да раённых уладаў, яму паабяцалі выдзеліць некалькі мільёнаў рублёў. Але калі тое яшчэ будзе?.. Дык сельвыканкам склаў спіс жыхароў сельсавета, у якіх на гэтых могілках пахаваныя сваякі. Правялі сход грамадзян і вырашылі, што кожнаму з іх неабходна здаць па 50 тысяч рублёў добраахвотных узносаў».

У мяне адразу ўзнікае некалькі пытанняў. Калі ўзносы (ці ахвяраванні) сапраўды добраахвотныя, ці мае права мясцовая ўлада ініцыяваць іх збор? (Ініцыятыва ж павінна ісці «знізу».) І як увогле можна прымушаць рабцоў нешта добраахвотна? І тым больш, вызначыць канкрэтную суму ахвяраванняў — «здаць столкі і столкі»? Тут ужо размова ідзе аб... звычайных паборах, але кожнаму даччынам маюць апазіцыю да добраахвотных узносаў?..

Чарговы званок у рэдакцыю. Усхваляваная старшыня сельсавета расказвае, што дзесяць з сярэдзіны года яе (і іншых кіраўнікоў сельскіх Саветаў) пачынаюць «траціць» ледзь ці не на кожнай нарадзе райвыканкама: маўляў, чаму сабралі так мала добраахвотных ахвяраванняў? Ідзіце і збірайце!.. «Мне», — прызначае кіраўнік органа мясцовай улады,

— даводзіцца асабіста абзвоньваць людзей і, прыніжана клянчыць тыя 5 ці 10 тысяч». Падобныя пытанні — не рэдкасць у рэдакцыйнай пошце. Абмяркоўвалася праблема «добраахвотнасці» грашовых ахвяраванняў і падчас вучобы старшын сельскіх і пасялковых Саветаў дэпутатаў, якая праходзіла на базе Інстытута вышэйшых кіруючых кадраў Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь. Начальнік галоўнага ўпраўлення бюджэтай палітыкі Міністэрства фінансаў Максім Ермаловіч так пракаментаваў гэта пытанне:

— Пералік мясцовых падаткаў і збораў, якія маюць права ўводзіць мясцовыя Саветы, прапісаны ў законе аб бюджэце. Усе астатнія грашовыя ўзносы робяцца выключна па жаданні саміх грамадзян. Мясцовыя ўлады не маюць права прымаць ніякіх дадатковых рашэнняў з гэтай нагоды, тым больш на сесіях. Нельга абавязваць чалавека здаваць грошы добраахвотна. Больш за тое — падчас правярка мы строга спяганяем за падобныя рашэнні з прадстаўнікоў фінансавых аддзелаў, райвыканкамаў і аблвыканкамаў.

У перспектыве (на працягу гэтага года) заканадаўцы збіраюцца ўнесці змяненні ў закон аб мясцовым кіраванні і самакіраванні, дзе з'явіцца раздзел «самаабкладанне». У сувязі з гэтым аналагічныя папраўкі будуць зробленыя і ў бюджэтным кодэксе. Мяркуюцца, што добраахвотныя ахвяраванні стануць яшчэ адной замацаванай крыніцай папаўнення мясцовых бюджэтаў.

Сёння, пакуль змяненні ў адпаведныя законы яшчэ не ўнесены, усе рашэнні, якія датычацца збору дабравольных грашовых ахвяраванняў, прымае сход грамадзян. А ўжо пачынаюць на паўсядзённым сельвыканкама зацвярджацца пэўны від грашовых узносаў, а таксама абавязваць указваецца іх мэтавым прызначэннем: «на падсыпку вуліцы», «на ўстаноўку агароджы» і г.д. Канкрэтна ў гэтым добраахвотных ахвяраванняў пры гэтым не прапісваецца.

Наталля КАРПЕНКА.

СМЕЦЦЕВЫ СПРУТ,

Калі прырода насылае на нас свае жорсткія сурпрызы — паводкі, ураганы (не магу забыць убачаную ў 2004 годзе ў Пружанскім раёне елку, некалькі разоў перакручаную вакол сваёй восі), іншыя стыхійныя явіны, раздаюцца нясмелыя меркаванні, што зямля адэкватна адказвае на бездаказныя паводзіны чалавека. Але гэтыя выказванні патанаюць у вялікіх намаганнях па ліквідацыі наступстваў стыхіі. Потым усё пакрысе наладжваецца, і людзі жывуць далей, як жылі. Гэта значыць, кідаюць у зямлю і ўтрамбоўваюць тоны смецця.

Сучаснае смецце можна параўнаць з імітацыяй паводкі і спецыяльнымі элементамі, на распад якіх патрэбны адрэзкі часу, большыя за жыццё чалавека. Рызыкныя дупліцы, што райцэнтр зараз выкідае столкі смецця, колькі маглі выпрацаваць сталіца гадоў 20-30 таму за той самы час. Цяпер адходы жыццядзейнасці чалавека кожны дзень складаюцца са шматлікіх поліэтыленавых пакетаў, упакоўкі з пластыка, тэтра-пака, пэт-бутэлек, а яшчэ гальванічных элементаў сілкавання, дыскаў і іншых матэрыялаў, здольных сур'езна забрудзіць зямлю. Шкоду прыродзе наносіць і сінтэтычная вопратка, якую мы выкідаем, і бытавая тэхніка, — усё набыты сучаснага цывілізаванага жыцця.

Ды што там казаць пра бытавую тэхніку альбо аўтааўтомабілі? Раней цацкі айчынай вытворчасці былі настолькі трывалымі, што служылі ўсім дзецім у сваім, а то і перадаваліся сваякам. Зараз, пакуль выгадуеш дзіця, выкінеш не меней за цэнтр кінэйка-карэйскага ды і свайго шырпажыву. Прамысловыя выгнады рабіць цацкі аднаразовымі — такія эканамічныя метады кваліфікавана вымагае грошы з пакупніка. А цапці ад гэтага ў рэшце рэшт зямля, у якую гэтыя цацкі скідаюцца пасля кароткага карыстання. Такім чынам, чым бяднейшая грамадства, тым лягчэй дыхаць зямлі. Але кожная дзяржава як частка чалавечай няспына рухаецца да свайго добрабыту і на гэтым шляху спрыяе раз'ясненню смеццем зямлі калі кожнага горада, кожнай вёскі.

У Брэсцкім раёне, напрыклад, штогод утвараецца 50 тысяч кубаметраў цвёрдых камунальных адходаў — 20 тысяч тон! Як кажуць спецыялісты, лічба мае тэндэнцыю да паве-

або Як ратаваць планету ў асобна ўзятым раёне

сельсавет. А вось везці на палігоны тое, што можна перапрацаваць, будзе забаронена. Таму, хто ўсё ж прывязе несарыраваныя адходы, давядзецца плаціць за гэта ўдвай больш. Дэлегацыя адзначыла, што нельга марудзіць з арганізацыяй сістэмы збору і перапрацоўкі небяспечных адходаў, якія ўтрымліваюць цяжкія металы, ртуть, элементы сілкавання і гэтак далей. Такім чынам, паводле слоў старшыні раённага Савета дэпутатаў Аляксандра Саланевіча, сесія прынята праграма дзеянняў на найбліжэйшыя гады, накіраваная на ашчаднае стаўленне да зямлі.

Вядома, мінімізацыя наступстваў пры зборы адходаў залежыць ад кожнага сельсавета на асобна ўзятым ляўку зямлі. І мясцовыя ўлады можа многае зрабіць на гэтым шляху. Але меней вынік залежыць ад свядомасці кожнага члена грамадства, і перш за ўсё, вытворцаў разнастайнай прадукцыі і яе ўпакоўкі. Цяпер ніякі малочны завод не прымусяць вярнуцца да шклянкі тары, якая была раней. Значыць, трэба прыдумаваць нешта іншае, што не нясе ўроўню навакольнаму асяроддзю. У заканадаўстве еўрапейскіх краін уведзеныя прыпынкі «шашыра-налі адказнасці вытворцы», які з'яўляецца стратэгіяй у галіне ашчаднага навакольнага асяроддзя. Таму ў буйных крамах Еўрасоюза вам не пакадуць пакупку ў поліэтыленавы пакет — выдадуць папярковы. Усё гэта, як гаворыцца, з той жа оперы.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

У Брэсцкім раёне, напрыклад, штогод утвараецца 50 тысяч кубаметраў цвёрдых камунальных адходаў — 20 тысяч тон!

Зараз, як вядома, людзі плацяць зыходзічы з нормай назараў пашаванна смецця на аднаго чалавека, а плаціць трэба за фактычна вывезены аб'ём і пры гэтым стымілююцца раздзелены збор адходаў. Гутарка зайшла і пра пункты прыёму другаснай сыравіны. Іх работу дэлегацыя прынялі неафэктуйнай. Закупачныя цэны на макулатуру,

вылікае здзіўлення. Збіраць гэты металалом, арганізоўваць яго вываз павінна сельская ўлада разам з устаноўамі ЖКГ. За гэту работу можна атрымаць і пэўны прыбытак. Як вядома, на ўтылізацыі аднаго легкавага аўтамабіля можна здабыць да 500 кілаграмаў сталі, 200 кілаграмаў чыгуна, 170 кілаграмаў жалезна-металаў, да 40 кілаграмаў жалі і нават пэўную колькасць каштоўных металаў. Гэта ж аса складанай бытавой тэхнікі, якая аджыла свой век. Халадзільнікі, тэлевізары, мікрахвалёўкі будучы збірацца на спецыяльныя пляцоўкі, якія адвядзе

сельсавет. А вось везці на палігоны тое, што можна перапрацаваць, будзе забаронена. Таму, хто ўсё ж прывязе несарыраваныя адходы, давядзецца плаціць за гэта ўдвай больш. Дэлегацыя адзначыла, што нельга марудзіць з арганізацыяй сістэмы збору і перапрацоўкі небяспечных адходаў, якія ўтрымліваюць цяжкія металы, ртуть, элементы сілкавання і гэтак далей. Такім чынам, паводле слоў старшыні раённага Савета дэпутатаў Аляксандра Саланевіча, сесія прынята праграма дзеянняў на найбліжэйшыя гады, накіраваная на ашчаднае стаўленне да зямлі.

Вядома, мінімізацыя наступстваў пры зборы адходаў залежыць ад кожнага сельсавета на асобна ўзятым ляўку зямлі. І мясцовыя ўлады можа многае зрабіць на гэтым шляху. Але меней вынік залежыць ад свядомасці кожнага члена грамадства, і перш за ўсё, вытворцаў разнастайнай прадукцыі і яе ўпакоўкі. Цяпер ніякі малочны завод не прымусяць вярнуцца да шклянкі тары, якая была раней. Значыць, трэба прыдумаваць нешта іншае, што не нясе ўроўню навакольнаму асяроддзю. У заканадаўстве еўрапейскіх краін уведзеныя прыпынкі «шашыра-налі адказнасці вытворцы», які з'яўляецца стратэгіяй у галіне ашчаднага навакольнага асяроддзя. Таму ў буйных крамах Еўрасоюза вам не пакадуць пакупку ў поліэтыленавы пакет — выдадуць папярковы. Усё гэта, як гаворыцца, з той жа оперы.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

НАБАЛЕЛА

НІ САБЕ, НІ ЛЮДЗЯМ?

У рэдакцыю газеты прыйшоў ліст ад нашага чытача, у якім аўтар расказаў аб «праблемным гандлёвым пункце», які знаходзіцца ў гарадскім пасёлку Крывічы Мядзельскага раёна, на скрыжаванні вуліц 17 Верасня і Карла Маркса.

Гэта была крама «Дзіцячы свет», якая не працуе з 1985 года. За гэты час яна прагніла. «З кожным годам будынак усё больш развалваецца, ператвараецца ў прытулак для выпіваў і бамжоў», — паведамаў чытач. Далей у лісце сказана, што знайшоўся ахвотнік — мясцовы прадпрымальнік Руслан Станкевіч, які хоча выкупіць «развалюху», адрамантаваць яе і адкрыць тут свой гандлёвы пункт, але «чыноўнікі ад гандлю» выступаюць супраць (маўляў, самі збіраюцца адкрыць тут кавярню). «І па сёння няма дзе згуляць высеље, сабрацца са сваякімі ў шчасці ці ў горы», — канстатаваў аўтар ліста.

Прадпрымальнік Руслан Станкевіч просіць не зносіць будынак, а перадаць яму. Райпа выставіла цану ў 50 млн рублёў, а прадпрымальнік не можа даць больш за 8-10 млн.

— Я не супраць, каб Мядзельскае райпа адкрыла тут пункт грамадскага харчавання, — працягвае Наталля Бялоўская. — Як старшыня Савета, я зацікаўлена ў тым, каб у нашым пасёлку гарадскога тыпу, які раней быў раённым цэнтрам, такі пункт быў. Сёння ў нас няма ні сталюкі, ні буфэта, ні кавярні, ні нават банкетнага залы. У пасёлку стаіць вялікі будынак (які таксама належыць Мядзельскаму райпа), дзе некалі былі рэстаран, сталюка, піўны бар, кавярня, а цяпер усё зачынена. Райпа і там не зрабіла рэканструкцыю, і ў будынку «Дзіцячага свету» работ не вядзе.

Больш падрабязна сутнасць праблемы нам патлумачыла старшыня Крывіцкага пасялковага Савета дэпутатаў Наталля Бялоўская:

— Гэта вельмі старая драўляная пабудова — ёй больш за 50 гадоў. Некалі тут быў універсам, потым «Дзіцячы свет». Сёння была крама знаходзіцца ў надзвычай дрэнным стане: пашкоджаны вокны, дах, апорныя калоны. Будынак належыць нашаму Крывіцкаму РГП (участку Мядзельскага райпа) і апошня гадоў 10 (калі не больш) не эксплуатаецца. Наш мясцовы прадпрымальнік Станкевіч, які мае два магазіны (адзін у Крывічах, адзін у Будславе), звяртаўся ў Мядзельскае райпа і да старшыні райвыканкама з просьбай аддаць яму гэты будынак, каб ён мог адкрыць тут краму, а на месцы сваёй дзейснай крамы — пункт грамадскага харчавання. Старшыня райвыканкама быў не супраць, аднак з гэтым катэгорычна не пагадзілася кіраўніцтва райпа (будынак «Дзіцячага свету» знаходзіцца ў цэнтры Крывіч, калі прадпрымальнік адкрые там пункт грамадскага харчавання, то стане сур'езным канкурэнтам).

Паводле слоў Наталлі Васьільевы, райпа ўсё ж збіраецца некай упарадкаваць будынак, нават усталяваць новыя вокны. Аднак калі год там сюды з Мінска завітала экспертная камісія, якая высветліла, што будынак «Дзіцячага свету» эксплуатаваць нельга, а трэба аддаць яго пад знос, усё аддзеленыя работы былі спынены. Пасля зносу райпа мае намер пабудоваць на гэтым месцы летні пункт грамадскага харчавання, аднак колькі давядзецца чакаць — невядома. «Днямі райпа адкрыла новую кавярню ў Будславе і цяпер вядзе аналагічныя работы ў аграгарадку Княгіноўка, — тлумачыць Наталля Бялоўская. — Ці збіраецца яно брацца за Крывічы, я скажаць не магу».

Пазіцыю раённых уладаў па пытанні будучыні былога «Дзіцячага свету» ў Крывічах агучыў намеснік старшыні Мядзельскага райвыканкама эканаміста Леанід БЕРНЯКОВІЧ:

— Гэты будынак, сапраўды, трэба ўцягваць у гаспадарчы абарот. Аднак неабходна памятаць, што існуе пэўны парадок адчужэння маёмасці. Уласнікам будынка з'яўляецца райпа, аднак пытанні аб перадачы і яе ўмовах прымае вышэйшая арганізацыя — аблспажыўсаюз. Калі ён дае добра прадаць будынак — мы толькі «за». Раён не мае права прымусяць райпа прадаць будынак ці перадаць яго бязвыплатна. Рэшт-кавы кошт гэтага будынка ў 54 млн рублёў. Калі сёння ўласнік перадаць яго бязвыплатна, значыць, гэтыя затраты ў памеры 54 млн лягчы на яго плечы. Мы са свайго боку можам прапанаваць наступнае. Насупраць «Дзіцячага свету» стаіць будынак Камбіната бытавога абслугоўвання, які знаходзіцца ў камунальнай уласнасці раёна. Сама служба Васьільевы, райпа ўсё ж збіраецца некай упарадкаваць будынак, нават усталяваць новыя вокны. Аднак калі год там сюды з Мінска завітала экспертная камісія, якая высветліла, што будынак «Дзіцячага свету» эксплуатаваць нельга, а трэба аддаць яго пад знос, усё аддзеленыя работы былі спынены. Пасля зносу райпа мае намер пабудоваць на гэтым месцы летні пункт грамадскага харчавання, аднак колькі давядзецца чакаць — невядома. «Днямі райпа адкрыла новую кавярню ў Будславе і цяпер вядзе аналагічныя работы ў аграгарадку Княгіноўка, — тлумачыць Наталля Бялоўская. — Ці збіраецца яно брацца за Крывічы, я скажаць не магу».

Запісала Інга МІНДАЛЁВА.

АСАБЛІВЫ ІНТАРЭС

Польскія народныя выбарнікі вывучалі вопыт нашых аграгарадкоў

На Брэсцкім пабывала дэлегацыя Бяльскага павета Польшчы. Гасцей найперш цікавілі пытанні вырашэння сацыяльных праблем, развіцця сацыяльнай інфраструктуры ў вёсцы. У склад дэлегацыі ўвайшлі радыцы (дэлегацыя) павятовага прадстаўнічага органа, кіраўнікі гмінаў (аналог нашых буйных сельсаветаў), дырэктары школ, загадчыкі ўстаноў культуры.

Калег сустракалі старшыня абласнога Савета дэпутатаў Сяргей Ашмянцаў, старшыня Брэсцкага гарадскога Савета Генадзь Масько, старшыня Брэсцкага раённага Савета Аляксандр Саланевіч. На першым пасяджэнні размова ішла найперш пра эканоміку і гандаль, пра таваразварот паміж нашымі краінамі і рэгіёнамі, пра рэзервы развіцця гандлю. Але галоўнае месца падчас абмеркавання было адведзена на праблему мясцовага самакіравання ў суседніх раёнах. І праблемы гэтыя ў многім падобныя, — прыйшлі да высновы абодва бакі. Уздзельнікі сустрэчы вельмі зацікавіліся практыкай стварэння нашых аграгарадкоў. Кіраўнік дэлегацыі стараста Бяльскага павета Тадэвуш Лазоўскі адзначыў, што пытанні, якія вырашае мясцовая ўлада ў сельскай мясцовасці, падобныя, таму вопыт аграгарадкоў уяўляе для іх асабліва цікавы.

Ну і, вядома, вывучаць гэты вопыт гасцям было планавана не ў Брэсце, а ў саміх аграгарадках Брэсцкага і Камянецкага раёнаў. Святлана ЯСКЕВІЧ.

ТЭМА ДНЯ

СКАРАЧАЦЬ ЗАТРАТЫ, ЗАРАБЛЯЦЬ ГРОШЫ

У сённяшніх умовах Саветы прывічана ўзроўню не павінны абмяжоўвацца толькі фармальнымі прадстаўнічымі функцыямі (збіраць прэтэнзіі жыхароў свайго рэгіёна і перадаваць іх у больш высокія структуры). Саветы абавязаны адстойваць інтарэсы сваіх людзей і актыўна працаваць над стварэннем належных умоў для пражывання. «Вы непасрэдна несце адказнасць за тое, што адбываецца на вашай тэрыторыі!» — звярнуўся да прысутных Барыс Батура. Ён узгадаў дзве дзяржаўныя праграмы — адраджэння і развіцця вёскі і развіцця малых і сярэдніх гарадоў, якія стварылі мясцовыя ўлады шырокую прастору для дзейнасці. Ва ўмовах фінансавана эканамічнага крызісу задача мясцовых Саветаў — пастаянна адсочваць сітуацыю і прыкладаць усё намаганні для таго, каб нават у такі час людзі не заставаліся без працы.

Паводле слоў Барыса Батуры, толькі за студзеня гэтага года аб'ёмы прамысловыя вытворчасці на Беларусі скараціліся на 20-30 працэнтаў. Хаця сельскаму гаспадарку скарачэнне вытворчасці не закранула, ёсць складанасці з рэалізацыяй сельгаспрадукцыі. Падзенне цэнаў на прадукты харчавання прывяло да таго, што сёння практычна ўсе галіны сельскай гаспадаркі Беларусі працуюць са стратамі. Такія сітуацыя, на думку Барыса Батуры, павінна падагнаць сельскаму гаспадарку ў кірунку сур'езных скарачэнняў сваіх выдаткаў. І тут таксама ёсць работа для сельскіх Саветаў: «Вы маеце права разглядаць такія пытанні на пасяджэннях сельвыканкамаў, патабаваць ад кіраўнікоў сельсаветаў падрыхтаваць да адпаведнага ўрадавага прадпрыемства тое ж, што фактычна патрабуе і

кіраўнік нашай дзяржавы і што адпавядае агульнадзяржаўнай палітыцы».

Скарачэнне затрат тычыцца і саміх Саветаў, адначасна Барыс Батура. Акрамя таго, усім сельвыканкама трэба сур'езна настрайвацца на зарабляе грошай. Магчыма для гэтага ў іх практычна бязмежны (збор малака, аказанне паслуг насельніцтву па працоўцы прысядзібных участкаў і г.д.). Між іншым, гэта не толькі зарабляе грошай, але і стварэнне працоўных месцаў. «У гэты няпросты час ваша задача — дасягнуць да кожнага разуменне таго, што ён сам павінен клапаціцца аб сваім добрабыце», — падкрэсліў Барыс Батура. — Пры жаданні знайсці спосаб прывяць свае здольнасці заўсёды можна, дзяржава стварыла для гэтага ўсе ўмовы». Паводле яго слоў, дзве згаданыя вышэй дзяржаўныя праграмы падмацаваны шматлікімі прэфэрэнцыямі, якія даюць шырокія магчымасці для вырашэння пытанняў з працоўладкаваннем. «У прынцыпе, работа ёсць, аднак нават сёння, пры наяўнасці вакансій, працаваць асабліва ніхто не імкнецца, тым больш у сельскай гаспадарцы. У нашым грамадстве яшчэ пераважае ўтрыманніцтва».

Пасля ўступлення ў сілу Указа № 21 «Аб павышэнні ролі органаў мясцовага кіравання і самакіравання ў рашэнні пытанняў жыццядзейнасці насельніцтва» прайшоў больш за два гады, нагадаў прысутным першы намеснік міністра фінансаў Рэспублікі Беларусь Уладзімір АМАРЫН. За гэты час быў пры-

няты шэраг іншых важных для жыцця мясцовых Саветаў заканадаўчых актаў, у прыватнасці Указ № 667 ад 27 снежня 2007 года «Аб выключэнні і прадстаўленні зямельных участкаў» і асноватворны дакумент для бюджэтнага працэсу — Бюджэтны кодэкс, які ўступіў у сілу ў студзені 2009 года. У шэрагу нормаў гэтыя заканадаўчыя акты ёсць пэўныя неадпаведнасці і нестыкоўкі. Напрыклад, у адным дакуменце ў якасці даходнай крыніцы бюджэту перахаснага ўзроўню пазначаны даход у выглядзе платы за права заключэння дагавораў арэнды зямельных участкаў, якія знаходзяцца на тэрыторыі сельскіх саветаў, а таксама сродкі, якія паступаюць у бюджэты сельскіх выканкамаў у якасці кампенсаций расходаў дзяржавы ў адпаведнасці з заканадаўствам. А ў другім заканадаўчым акце гэтыя нормы нямаюць, у выніку чаго пры фарміраванні бюджэту ўзнікаюць пэўныя супярэчнасці.

Пасля прыняцця Указа № 667 пералік расходаў, якія фінансуюцца з бюджэту перахаснага ўзроўню, дапоўніўся расходамі, звязанымі з адводам і дзяржаўнай рэгістрацыяй зямельных участкаў, расходамі на арганізацыю, падрыхтоўку і правядзенне аўкцыёнаў па про-

дажы зямельных участкаў і г.д., а Указам № 21 яны не прадугледжаны.

Для скарачэння датацыянасці міністэрства фінансаў лічыць неабходным усталяваць адлічэнні ў бюджэты прывічанага ўзроўню часткі падаходнага падатку — які адной з найбольш стабільных і важкіх крыніц даходаў мясцовых бюджэтаў. Для гэтага таксама спатрэбіцца ўнясенне змяненняў на Указ № 21.

Уладзімір Амарын паведамаў, што падчас рэгулярных сустрэч прадстаўнікоў Міністэрства фінансаў са старшын сельскіх і пасялковых Саветаў, прысвечаных абмеркаванню прымянення нормаў Указа № 21 і Бюджэтнага Кодэкса, узямаўся шэраг пытанняў наконт расходных паўнамоцтваў сельвыканкамаў. У прыватнасці, выказваліся прапановы прыводзіць фінансаванне расходаў гаспадарча-піннога водазабеспячэння і выдаткаў на ўтрыманне агульных аддзельнага ляўняў у населеных пунктах не з сельскіх і пасялковых бюджэтаў (як гэта запісана на Указе № 21), а з раённых. «Гэта было б цалкам апраўдана, — пагадзіўся першы намеснік міністра фінансаў. — Рэспубліканскія сродкі па бюджэце трэба выключыць».

Уладзімір Амарын паведамаў, што Міністэрства фінансаў прапанаваў на разгляд Савета міністраў праект змяненняў на Указ № 21, аднак яго вярнулі для далейшай дапрацоўкі. Зараз міністэрства фінансаў займаецца ўнясеннем удакладненняў у бюджэты ў 2009 года, каб зрабіць яго бездафіцытным, у сувязі з чым плануецца скарачэнне расходаў бюджэту ўсіх узроўняў — ад рэспубліканскага да першаснага. (Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

МОЙ ДОМ — НЕ ТОЛЬКІ КВАТЭРА

Цудоўнае лыжнае свята наладзілі для сябе жыхары моладзевага жылга комплексу «Сонечны» Савецкага раёна г. Гомеля. Лыжныя гонкі, арганізаваныя мясцовым камітэтам самакіравання, прайшлі літаральна на тэрыторыі МЖК, у заснежаным бары. Як вядома, у «эмжкоўцаў» паняцце «мой дом» выходзіць за рамкі іх кватэры, жылых карпусоў, і распаўсюджваецца на ўсю тэрыторыю комплексу.

Лыжныя спаборніцтвы прайшлі «на ўра», нягледзячы на тое, што для аднаго удзельніка гонак — больш вопытных — лыжня была роўнай і гладкай, для іншых — вельмі коўзкая. Але да фінішу ўсе дабраліся шчасліва. Адолелішы дыстанцыю, і юныя, і дарослыя спартсмены з задавальненнем пілі гарачы чай сродна сонца (спецыяльна быў вынесены самавар) і елі бліны з павідам, прыгатаваныя тут жа на партатыўнай газавай плітцы.

Міхайіл КАЛІНІН.
Фота аўтара.

СКАРАЧАЦЬ ЗАТРАТЫ, ЗАРАБЛЯЦЬ ГРОШЫ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)
 Фінансіст заклікаў прысутных пака- каць з капіталнымі рамонтамі адміні- страцыйных будынкаў, папярэдзіў, што магчымы абмежаванні па імпартных за- купках, аднак падкрэсліў, што выдаткі на расходныя матэрыялы, неабходныя для ажыццяўлення паўсядзённай дзей-насці Саветаў, будуць фінансавана.
 Сустрэча Старшыні Савета Рэспублі- кі з прадстаўнікамі сельскіх і пасял- ковых Саветаў дэпутатаў праходзіла ў фармаце «круглага стала», што дало магчымасць прысутным агучыць свае прасьбы і пажаданні. Уздзелныкі су- стрэчы прапанавалі: прывесці ў адпа- вяднасць памер арэнднай платы і зям- лельнага падатку для грамадзян і не- грамадзян Рэспублікі Беларусь, пашы- рыць штаты сельвыканкамаў, вярнуць туды землеўпарадкачы, спраціць юрыдычную працэдур аджунжэння стар- шых дамоў, якія падлягаюць зносу, і г.д. Ідэю павелічэння штатаў Барыс Ба- тура не падтрымаў, а з юрыдычнымі нюансамі і нестыкоўкамі, якія ўсклад-

няюць работу на месцах, паабяцаў ра- забрацца.
 Падвядзачы вынікі сустрэчы, Барыс Батура нагадаў прысутным, што гэты год абвешчаны кіраўніком дзяржавы Го- дам роднай зямлі. У сувязі з гэтым не- абходна арганізаваць правядзенне шы- рокага комплексу работ. «Мы не пер- шы год наводзім парадак на зямлі, — адзначыў Старшыня Савета Рэспублі- кі, — аднак усё яшчэ сустракаюцца і не- арганізаваныя звалкі, і неўпарадкаван- ныя могілкі. У нас пакуль яшчэ няма сіс- тэмы ў арганізацыі гэтай работы. Трэ- ба займацца ёй больш актыўна і эфек- тыўна, каб вынік быў бачны не толькі на паперы. Савет па ўзаемадзеянні ор- ганізаў мясцовага самакіравання накіра- ваў лісты ва ўсе аблвыканкамы з про- сьбай пасадыёйнічаць у выкананні Указа № 21 — у плане перадачы на баланс спецыялізаваным арганізацыям вода- правядуў, вуліц, дарог сельскіх насе- леных пунктаў. Калі недзе гэта не вы- конваецца — давайце інфармацыю, бу- дзем вяртацца да гэтай тэмы».

Інга МІНДАЛЁВА.

КАМУНАЛЬНЫ ЭКСПЕРЫМЕНТ

З ТВОРЧЫМ УХІЛАМ

Жыллёва-рамонтны эксплуатацыйны трэст Першамайскага раёна Віцебска адзіны ў Віцеб- ской вобласці ў якасці эксперыменту захаваў структуру, дзякуючы якой у вольны час па мес- цы жыхарства ўсе ахвотныя могуць наведваць розныя гурткі па інтарэсах. Чаму менавіта Пер- шамайскі ЖРЭТ пайшоў на эксперымент?

Адыграў сваю ролю славыту чалавечы фактар — былі кіраўнік ЖРЭТ Віталь Марксавіч Іванов і шчыра падтрымліваў творчыя і спартыўныя калектывы. Упэўніваў апанентаў — не трэба бяздумна спыяцца адмаўляцца ад таго добрага, што напрацавана ў гэ- ты кірунку. Цяпер, дарэчы, ён узначальвае камунальную гаспа- дарку ўсёга абласнога цэнтра. Але не забывае «дваровых» ар- тыстаў і спартсменаў, якія адчу- ваюць яго зацікаўленасць і заўсё- ды могуць разлічваць на асабі- стую падтрымку.
 Месяццяга гурткі ў вялікім і пры- гоным двухпавярховым будынку — тут дзейнічае культурна-спартыў- ны цэнтр «Адзінства».
 Памятаецца, гадзі чатыры таму гурткі і секцыі, што працавалі пад «крылом» ЖКГ, былі перададзены сістэмам адукацыі і спорту? І ад- бывалася гэта не без проблем.

Было, і да нас у рэдакцыю — у кар- чалавечы фактар — звярталіся незадаволеныя бацькі дзяцей, якія займаліся па шчыра падтрымліваў творчыя і спартыўныя калектывы. Упэўніваў апанентаў — больш не адчувалі такой увагі, якая надавалася раней. Ды і, шчыра кажучы, зарплата тых ж кіраўнікоў у новых «сістэмах» ад- разу паменшылася. Дзеці, якія прывыклі хадзіць на заняткі неда- лёка ад дому, былі вымушаны тра- ціць значна больш часу, каб да- ехаць да новага месцазнаходжан- ня секцыі, гуртка. Новы «дах» час- тей за ўсё не быў такім жа ўтуль- ным, як раней — некаторыя спор- тыўныя секцыі, напрыклад, пера- вялі ў школы, а там сваіх проблем заўсёды хапае. (Дарэчы, калі на- шы калегі з тэлеканала «АНТ» зра- лі адпаведны сюжэт, памятка, нават на пасадыённі аблвыканка- ма губернатар настойліва прасіў адказных асобаў разабрацца,

«зняць» напружанасць. Але ж праблема засталася.)
 А ў ЖРЭТ Першамайскага раё- на Віцебска вырашылі — пастара- емся захаваць калектывы і секцыі. Прэтэнзіі наконт таго, што, маў- ляў, лепш бы гэтыя грошы накіроў- валіся на іншыя мэты: рамонт пад'ездаў і гэтак далей — неаб- грунтаваныя. «Адзінства» фінансу- ецца за кошт уласных сродкаў — тое, што зарабілі, могуць траціць па сваім меркаванні.
 — Зразумела, утрымліваць такі цэнтр — нятаннае задавальненне, — расказвае намеснік кіраўніка ЖРЭТ Першамайскага раёна Ві- цебска Валянціна Шапурава. — Але, пагадзіцеся, ёсць тое, што ацяпляюць грашымі казкі. Тых ж падлеткі, якія ходзяць у цэнтр. Калі б не «Адзінства», яшчэ невядома, чым бы яны займаліся ў вольны час. А калы канцэртаў бясплатна нашы «камунальныя артысты» да- ехалі да новага месцазнаходжан- ня секцыі, гуртка. Новы «дах» час- тей за ўсё не быў такім жа ўтуль- ным, як раней — некаторыя спор- тыўныя секцыі, напрыклад, пера- вялі ў школы, а там сваіх проблем заўсёды хапае. (Дарэчы, калі на- шы калегі з тэлеканала «АНТ» зра- лі адпаведны сюжэт, памятка, нават на пасадыённі аблвыканка- ма губернатар настойліва прасіў адказных асобаў разабрацца,

Безумоўна, ёсць шмат магчымас- цяў займацца чымсьці карысным у іншых месцах. Але побач з до- мам — зручна. Болей за тое, мы нікому не адмаўляем — могуць прыходзіць у цэнтр і тых, хто на- рогу не жыве ў нашым раёне. Адзін хлопчык прыязджае на заняткі на- ват з сельскай мясцовасці — яму тут вельмі падабаецца.
 Усёго ў «Адзінстве» займаюцца каля 450 чалавек ад 6 і да... пен- сійнага ўзросту. У ліку іншых пра- цюе гурток акварыумістыкі. Ёсць тут гіганцкая змяя, рэдкія віды акварыумных рыбаў. Нават крака- дзіл быў — калі вырас, перадалі ў надзейныя рукі. У секцыі боксу трэнеркі праходзяць на прафес- іійным рынку...
 Гонарам «Адзінства», ды і ЖРЭТ у цэлым, з'яўляецца ўзорная дзі- цячая студыя «Альтанка» пад кі- раўніцтвам Мікалая Радзівонава. Званне ўзорнай студыі атрыма- ла ў 2000 годзе. Каб пералічыць усё фестывалі, лаўрэатамі і дып- ламантамі якіх былі выхаванцы Мі- калая Мікалаевіча, не хопіць ста- куры. Цікава, што ў свой час «Аль- танка» пры падтрымцы ЖРЭТ бы- ла заснавальнікам уласнага фес- тывала. Яго правядзенне вызва- ла вялікі рэзананс. Створана «Аль- танка» ў лютым 1995 года. Радзі- вонаў — аўтар і выканаўца. дзіця- чы кампазітар. Таму ў рэпертуары

«Альтанкі» шмат песняў, напісаных кіраўніком. Дзеё толькі ні выступа- лі дзеці: у дварах, у бальнях, у дзіцячых аздараўленчых лагерах, на прадпрыемствах горада... На- ўрад ці «Альтанка», калі б яе пе- рарадзі ў іншае ведомства, мел- ла б дазволіць сабе класную апарату- ру.
 Чарговая перамога адбылася нядаўна — на міжнародным фес- тывале юных талентаў, што прай- шло ў Каўнасе. 10-класніца Насця Валадкевіч і 6-класніца Аліна Тар- гунакова заваявалі адпаведна пер- шае і другое месцы ў сваіх узрос- тавых катэгорыях.
 Штогод у «Альтанку» прыхо- дзяць новыя дзеці. Былая выпуск- нікі жывуць у розных краінах. Мно- гі і цяпер выступаюць на сцэне і нядрэнна зарабляюць. Невядома, як склаўся б іх лёс, калі б не «ка- мунальны эксперымент» з твор- чым ухілам. Радавым грамадзя- нам, напэўна, усё роўна, хто фін- ансуе дзейнасць такіх цэнтраў, як «Адзінства». Галоўнае — вынік. За- крылі б цэнтр, адкрылі б у будын- ку, напрыклад, яшчэ адну краву (недалёка, дарэчы ажно два рын- кі і крама), што б ад гэтай вый- граў? Думаю, што віцебскі экспе- рымент можа зацікавіць улады ў іншых раёнах. Камунальнікі гато- вы падзяліцца вопытам.
Аляксандр ПУКШАНСКІ.

МАНІТОРЫНГ ЦЭНАЎ ПРАЦЯГВАЕЦЦА

Камітэт дзяржкантролю Гомель- ской вобласці правёў маніторынг цэ- наў на харчовыя тавары ў шэрагу аб- 'ектаў рознічнага гандлю і на чатырох рынках Гомеля, Жлобіна і Мазыра. Асноўны вынік — у параўнанні з сяр- эдзінай мінулага месяца цэны на цытрусавыя, гарбаты, каву, крупы, свежамарожаную рыбу не змяніліся.
 У той жа час на рынку «Цэнтральны» Гомеля да ўзроўню 1 студзеня 2009 г. цытрусавыя падабражлі ад 8% (лімо- ны) да 20% (мандарыны), свежыя та- маты ажно на 63%, гуркі свежыя на 33%, крупы грэцкія на 16%, рыс на

26%, рыба свежамарожаная — ад 10% да 44%. Цэны на гарох, алей і маньяны крупы не змяніліся.
 У трох гандлёвых пунктах выяўлены факты парушэння заканадаўства аб цэ- наўтварэнні. Па выніках праверкі за да- пушчэння парушэнні прыцягнута да ад- міністрацыйнай адказнасці (штраф 350 тысяч рублёў) індывідуальны прадпры- малнік Фралова Н.В. Разглядаецца пы- танне аб прыцягненні да адказнасці яшчэ трох службовых асобаў. Кантроль за сітуацыяй на спажывецкім рынку воб- ласці будзе працягвацца.
Ірына АСТАШКЕВІЧ.

АБ'ЁМ ВЫТВОРЧАСЦІ НЕ ЗМЕНШЫЦЦА

— Сёння мы працягваем мадэрнізацыю вытворчасці, якую пачалі восенню міну- лага года. Плануем яе завяршыць сёлета ў чэрвені. Выкарыстоўваем для гэтага ўласныя сродкі — усёго 5,5 мільярд руб- лёў. Банкаўскіх крэдытаў не бралі, новае абсталяванне набылі па лізіну, сыравіна мясцовая. Спладзяёмся, што сучасныя фін- ансавы крызіс не паўплывае на дзей-насць нашага прадпрыемства, — распа- вядзе Міхал ЛАЗАРШВІЛІ, дырэктар ААТ «Завод керамітавага гравію», што дзей- нічае ў Новаўзавалка Чашніцкага раёна.
 Паводле слоў Міхала Гурмавіча, у вы- ніку рэканструкцыі вытворчыя магучнасці павялічацца на 17 працэнтаў. А пакуль

што, зразумела, вытворчыя паказчыкі не дацягваюць да аналагічных леташніх. Частка работніцкай прадпрыемства, у якіх ёсць адпаведныя спецыялізцы (а ўсёго іх тут 300), бярэ ўдзел у правядзенні рэ- канструкцыі. У ліку іншага памяншаюць электрамагнітныя фільтры газавышчаль- ных збудаванняў. Гэта дазволіць да мі- нимуму панізіць уплыў ад дзейнасці прад- прыемства на навакольнае асяроддзе.
 40 працэнтаў прадукцыі экспартуе- ца, і пераважна ў краіны Еўрапейскага саюза. Змяненні курсу валют, безумоў- на, уплываюць — трэба пераглядаць ад- пускную цану...
Аляксандр ПУКШАНСКІ.

БІЗНЭС У МАЛЫМ ГОРАДЗЕ

Летась у Барані, горадзе-спа- дарожніку Оршы з насельніцтвам каля 12 тысяч чалавек, стварылі 14 малых прадпрыемстваў. Ці многа гэта? Планавалася толькі адно. У выніку з'явілася болей за 150 працоўных месцаў. Для гэтага выдзялялася і дзяржаўная дапамога: дзевяць суб'ектаў гаспа- дарання такім чынам атрыма- лі фінансавую падтрымку ў памер- ы 17,8 мільёна беларускіх руб- лёў. Узровень беспрацоўя ў го- радзе знізіўся да 1,6 працэнта (на пачатак мінулага года скла- даў 2,3 працэнта).

Усёго на гэтым прадпрыем- стве здадзена ў арэнду (32 ка- мерцыйным фірмам і індывіду- альным прадпрымалнікам) больш за 5,7 тысячы квадратных метраў. Пры ўсім гэтым сам «Лёс» актыўна засвойвае новыя віды прадукцыі. Так, летась па- чалі вырабляць шклопакетыкавыя кабіны. У выніку каля 50 чалавек атрымалі працу...
 Як расказаў старшыня гарад- скога Савета дэпутатаў Васіль Русакоў, мясцовыя ўлады вызна- чылі спіс яшчэ некалькіх аб'ектаў, што могуць быць уцягнуты ў біз- нес. У прыватнасці, адзін з буд- дынаў школы, саўна, басейн...
 — Плануем на базе саўны, ба- сейна і трохпавярховага будын- ка былога прафілакторыя таго ж «Лёсу» адкрыць сучасны аздараў- ленна-забаўляльны цэнтр, — рас- казвае Васіль Русакоў. — Разліч- ваем, што ён будзе вельмі запат- робаваны не толькі сярод мяс- цовых жыхароў і аршанцаў. А парк у нас які! Яго плошча — 9 гектараў. Навукоўцы вызначылі, што ўзрост сонэау — 150—200 га- доў. І рака цудоўная. Тут можна

арганізаваць пракат лодак, ката- маранаў. Вядома, што ў Барані вельмі развіты конны спорт, так што адпачывальнік, акрамя ўся- го іншага, змогуць навучыцца верхавой язде. У аздараўлен- чым цэнтры атрымаюць працу ка- ля 30 чалавек.
 Вельмі спадзяюцца мясцовыя жыхары на тое, што прадпры- малнікі больш актыўна заявляць пра сябе ў сферы гандлю і быта- вога абслугоўвання. У прыватнасці, паказчык забяспечанасці на- селенства месцамі грамадскага харчавання рыў у тры меншы за неабходны.
 У гарадку ўжо адкрылася кра- ма «Вікторыя-Орша», у якой пра- цююць 9 чалавек. З канца 2008-га дзейнічаюць крамы сантэхнікі і вокнаў ПВХ.
 Хутка такіх сучасных гандлёвых пунктаў будзе яшчэ больш. У прыватнасці, у будынку былой АТС плануецца адкрыць краву па продажы адзення і абутку. Для невялікага горада гэта, пагадзі- цесья, падазе.
Аляксандр ПУКШАНСКІ.
Барань — Орша — Віцебск.

Выкацілі... На патруль
 У адным двары па вул. Фа- бырычнай у Баранавічах стала аў- тамашына, якая спадабалася двум хлопцам.
 Доўга не думачы, яны разбілі шкло, залезлі ў салон, але завесці аўтамабіль не здолелі. І тады згоншчыкі вырашы- лі запустыць рухавік з ходы і пачалі штурхаць легкавушкі з двара. Толькі разганяць яе не здолелі, бо выкацілі проста на начны міліцэйскі патруль.

На адзін трактар — два трактарысты

У в. Ячкавічы Іванаўскага раё- на калі дзіцячага садка стаў трак- тар МТЗ-80, які належыць ААТ.
 Трактарыст на хвіліну адшоў, а калі вярнуўся, то ўбачыў, што трак- тар знік. Хлопец кінуўся шукаць і за- трымаў злодзея на другім канцы вёс- кі. Ім аказаўся трактарыст мясцовага сельгаскааператыва. Цяпер з трактар- ыстамі разбіраецца міліцыя.
Сымон СВІСТУНОВІЧ.

ЗДАРОЎЕ — СРОДАК СУПРАЦЬ КРЫЗІСУ

У Оршы на базе былога спартыўнага комплексу прад- прыемства «Легмаш» адкрыўся сучасны спартыўна-аздараў- ляльны комплекс з басейнам, дзе ёсць усё неабходнае, каб займацца фізкультурай і спор- там. Будынку пачатку 1970-х фактычна далі новае жыццё. Кі- раўнікі мясцовых уладаў упэў- няюць: здаровы лад жыцця — добры спосаб пераадолець лю- бы крызіс.
 — У гэтым комплексе ёсць добрая зала з сучасным паркы- цём — тарарфлексам. Такіх у на- шай краіне няма, — распавя- дае загадчык аддзела па фіз- культуры, спорце і турызме Ар- шанскага гарвыканкама Алег Казлоў. — Зала памерамі 36 на 18 метраў. У ёй гуляюць у валей- бол, баскетбол... Вядома ж ёсць усё неабходнае — расправанні, трансерксія... Ваду для 25-метро- вага басейна «падрываюць», па- радавая сістэма водачачысткі, па- мяшчаны аснашчаны сучаснай вентыляцыйнай сістэмай. Нядаў- на ўведзены ў эксплуатацыю комплекс абышоўся бюджэту ў 9,2 мільярд беларускіх рублёў. У асноўным фінансаванне вяло- ся за кошт мясцовага бюджэту (бралі банкаўскія крэдыты).
 Цяпер у горадзе на Дняпры на тэрыторыі былага стадыёна льнокамбіната вядзецца будаў- ніцтва яшчэ аднаго спартыўна- га аб'екта са штучным паркы- цём, які будзе арыентаваны на хакей на траве. Першую чаргу плануецца ўвесці ў эксплуата- цыю ўжо сёлета, напрыканцы першага паўгоддзя. Не збіраю-цца зацягваць і з узвядзеннем 2-й чаргі. Тут будучы пакладзе- ны лёгкаатлетычныя дарожкі.
Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ЗАРОБАК ПА ЎЛАСНЫМ ЖАДАННІ

Андрэй Ратомскі працуе старшынёй сельскагаспадар- чага вытворчага кааператыва «17 верасня», што на Нясвіж- чыне, крыху больш, чым пяць гадоў. Прышоў на адказную пасаду, калі яму было 29. Ха- целася зрабіць многае для та- го, каб сапраўды палепшыць стан вытворчасці і дабрабыт вяскоўцаў. І даказаць, што сельская гаспадарка — са- праўды перспектыўная галіна, дзе прэстыжна працаваць.

Як атрымаць прыстойныя грошы?

най ступені абнавіць тэхні- чную базу. Мы набылі грузаваы аўтамабілі, трак- тары, камбайны і шэраг чынаў іншага. Умовы крэды- тавання, якія вызначае дзяржава для сельгас- прадпрыемстваў, дазваля- юць своечасова абнаўляць вытворчую базу. Але ж, калі новая тэхніка не буд- зе выкарыстоўвацца ад- паведным чынам, то срод- кі, затрачаныя на яе на- быццё, зусім сябе не апраўдаюць. Пра гэта не варта забываць.
 У СВК працуюць 320 ча- лавек. Калектыву даволі мала- дая, але мае шэраг адметнас- цяў. Работніцкаў сярэдняга ўзросту адносна мала, пераважае моладзь, а таксама людзі перападзенінага ўзросту. Прычына ў тым, што ў свой час вырашчэннем кадравыя праблемы ка належыць тут не займаліся. Па- трэбнага прытоку працоўнай сілы не было, воль і ўтварыўся своеасаблі- вы ўзростава «расклад».
 Апошнім часам моладзь даволі ак- тыўна ўладкоўваецца ў гаспадарку. Ёсць стымулы — жыллё, прыстойная заробкі, добра наладжаная сацыяль- ная сфера. Шэраг маладых работні- каў — гэта мясцовыя жыхары, якія звя- залі сваё жыццё з роднымі мясца- ми. Асобныя нават з горада вярнулі- ся. Людзі стварылі сем'і, у іх з'явіліся дзеці — надзейная прыкмета таго, што яны пусцілі тут карані, паверылі ў «вяскоўцоў» перспектыву. Летась 10 чалавек бралі ў сельгаскааператыве накіраванне на наступленне ў прафес- ійна-тэхнічныя вучылішчы. Так што застаюцца спадзяванні на тое, што

абнаўленне калектыву ў гаспадарцы — справа зусім не часовага. Кіраўнік цудоўна разумее ўсю важнасць на- лежнага фарміравання кадравага па- тэнцыялу і імкнецца своечасова пры- маць усё неабходныя рашэнні.
 — Уся сістэма аплаты працы ў гас- падарцы скіравана на тое, каб чала- вецк атрымліваў свае грошы за кан- крэтныя справы, за адпаведны ўклад у вытворчасць, — заўважае Андрэй Ратомскі. — У такім разе работнік здольны самастойна фарміраваць па- мер заробку і зацікаўлены ў паляп- шэнні канчатковага выніку. Усё ў рэ- шце ройт залежыць ад чалавека, яго жадання працаваць. Адзін будзе бр- эжыць ад працы, а другі будзе яе шу- каць. Воль яскравы прыклад. У гас- падарцы чатыры пагурышкі. Чалавек, які працуе на адным з іх, зарабляе дзевяці 1,5 мільёна рублёў у месяц, а тры яго калегі — ледзьве да 800 ты- сяч дацягваюць. Воль і ўся розніца.
 У СВК імкнучы арганізаваць пра- цю такім чынам, каб максімальна зменшыць вымушанае адставанне ў аплаце працы падчас міжсезоння. Заўсёды лічылася, што такая спецы- фіка сельгаскаападарчэй вытворчасці: асноўную частку вырочкі гаспадаркі атрымліваюць увосень, калі адбыва- ецца рэалізацыя вырашчанай прадук- цыі. Узімку важна забяспечыць дадат- ковую занятасць людзей, каб яны ма- глі зарабіць добрыя грошы. Таму ў ка- аператыве «17 верасня» імкнучы ўсе ра- боты выканаць уласнымі сіламі.
 — Калі гэта нам па сілах, то навош- тку аддаваць сродкі з гаспадаркі, — лі- чыць Андрэй Ратомскі. — Лепш запла- ціць сваім работнікам. Ды і праца ў такім выпадку заўсёды выконваецца больш якасна.
 Дарэчы, цяпер практычна увесь ра-

палепшыць умовы вытворчасці (а значыць прыягнуць перспектывы кадры), плануецца ўвесці сучасны малочнаварны комплекс на тыся- чу гадоў. Мяркуюцца належным чы- нам палепшыць і рэжым працы ра- ботніцкаў. Зараз на фермах аргані- завана трохразовая дойка і людзі за- нятыя на працягу ўсяго дня. Хоць і арганізаваны іх падвоз, але графік даволі нязручны. У далейшым, ма- гчыма, удацца арганізаваць пазмен- ну работу.
 На тэрыторыі гаспадаркі знахо- дзяцца дзевяць вёсак. Новая катэдж ўзводзіцца пераваж- на на цэнтральнай сядзібе (у Высо- кай Ліпе, якая ў 2006 годзе набыла статус аграгарадка). Тут створана ўся належная сацыяльная інфраструктура. Такім чынам, без наведвання рай- цэнтра ўсе надзённыя пытанні могуць вырашыць не толькі жыхары гэтага населенага пункта, а і ўсёй найбліжэй- шай акругі. За апошнія пяць гадоў у межах адпаведнай праграмы гаспа- дарка ўзяла 23 дамы.
 — У катэджы перасялілі жыхароў двух пяціпавярховікаў, якія былі па- будаваны некалькі дзесяцігоддзяў таму ў Высокай Ліпе, — паведаміў Андрэй Ратомскі. — Гэтыя людзі добрасумленна адпрацавалі ў гас- падарцы 10—15 гадоў, трэба каб у іх быў свой дом. А маладым адрозу выдзяляем кватэры ў шматпавярхо- вых будынках. Гэта даволі неба- трэбных работніцкаў. Гэта даволі не- бяднае тэндэнцыя, паколькі вы- творчасць малака — адна з асноўных умоў фінансавага дабрабыту сель- гаскааператыва. Ад рэалізацыі гэтай прадукцыі гаспадарка штомесяць атрымлівае каля 450 мільёнаў руб- лёў. Для параўнання: фонд заробот- най платы складае 300—330 млн руб. у месяц.
 Відавочна, што ў СВК «17 верас- ня» выгадна кірунак будучы імкнучы- ца ўсяляк развіваць. Для таго, каб

ГРАМАДСКІ САВЕТ:
НАВІЦКІ Г.В., старшыня
Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні БАЙКОЎ В.М., старшыня
Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па дзяржаўным будаўніцтве, мясцовым самакіраванні і рэгламенце АЦЯСА А.А., старшыня
Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў СЦЕПАНЕНКА А.М., адказны сакратар Савета
па ўзаемадзеянні органаў мясцовага самакіравання пры Савеце Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь ПРЭДКА С.У., старшыня
Ваўкавыскага раённага Савета дэпутатаў Гродзенскай вобласці МАКСІМЕНКА С.А., старшыня
Прылепскага сельскага Савета дэпутатаў Смалыцкага раёна Мінскай вобласці
АДКАЗНАЯ ЗА ВЫПУСК:
Наталля КАРПЕНКА.
Кантакты тэлефон 292 21 03.

«Каб выпісаць штраф уладальніку сабакі, трэба выявіць гаспадара»

З жыхаркай адной з вуліц у прыватным сектары Горак 15 студзеня здарылася непрыемнасць: калі яна ішла на працу, яе пакуса сабака. Як мяркую сама заяўніца, аўчарка, што бегала без павадка і намордніка, належала суседу па вуліцы. Прынамсі, гэты чалавек падчас здарэння знаходзіўся побач. Сабака праваў на жанчыне паліто, пракусіў руку, з-за чаго яна потым знаходзілася на бальнічным. Пацярпелая, паводле яе слоў, адразу пасля нападу аўчаркі выклікала ўчастковага міліцыянера, які склаў пратакол. Гэта папера потым была накіравана ў мясцовы жылкамунгас.

— Я хачу падаць на ўладальніка сабакі ў суд ісі аб кампенсцыі мне матэрыяльнага і маральнага ўроню. Аднак там пакуць адмаўляюцца прымаць іх, бо кажаць адказу з жылкамунгаса пра тое, што спецыялісты прадпрыемства перагаварылі з гаспадаром аўчаркі, і ён прызнаў факт здарэння. Я тэлефанавала ў жылкамунгас, аднак нічога пакуць не зрушылася з месца. Дамажыце, калі ласка, разабрацца ў гэтай сітуацыі, — прасіла жанчына, патэлефанавалі на нумар «грабачай лініі».

Сітуацыя і справяду была не такой проста, як падалося на першы погляд. Разабрацца ў нязначны справы нам дапамог юрысконсульта мясцовага ўніверсітэта камунальнага вытворчага прадпрыемства «Камунальнік» Уладзімір Тарасок. — Калі гаварыць пра сітуацыю ўвогуле, найперш трэба адзначыць, што пэўныя праблемы пачалі ўзнікаць з сакавіка 2007 года, калі ўступіў у сілу новы Кодэкс аб адміністрацыйных правапарушэннях. Дагэтуль правам складаць пратаколы на выкладу кіталу на шага былі падзелены толькі супрацоўнікі праваахоўных органаў. З уступленнем у сілу новага Кодэкса яго перайшло да супрацоўнікаў жыллёва-камунальнай гаспадаркі.

Правільна ўтрыманьня хатніх жывёл на працягу 10 дзён з моманту набыцця, ці прызнае ён факт нападу аўчаркі на жанчыну — не было ка-му. На першы выклік грамадзян-ні ніхуды не з'явіўся.

— Цяпер яму накіраваны паўторны выклік заказаным лістом з папярэджаннем, што ў выпадку няякі ён будзе дастаўлены да нас у суправаджэнні супрацоўніка міліцыі, — значыць Уладзімір Тарасок. — Атрыманьня звесткі, калі факты павердзяцца, стануць падставой для накіравання паперы ў суд. Горацка-ра раёна для складання на грамадзяніна пратаколу аб адміністрацыйным правапарушэнні. Мужчына выклікаў літаральна на зутра.

Але тут ужо магчымы штраф «свецкі» самому гаспадару сабакі. Іншымі словамі, паміж пакаран-нем за адміністрацыйнае правапарушэнне і грамадзяніна правамы-спрчэмамі паміж фізічнымі аса-біма нямя няякі раўнаўвазі. Ка-лі гаварыць пра нашы заяўніцу, дык, паводле слоў юрысконсульта, для падчыкі ісаў у суд аб пакрышці ма-тэрыяльнага і маральнага ўроню для яе ўжо зарэз нямя ніякіх перашко-даў. Праўда, найперш, калі яна ўпэўнена ў асобе гаспадара саба-кі, ёй трэба звярнуцца менавіта да яго — з прапановай аб пакрышці ёй панесенага ўроню. І калі грамадзя-нін адмовіцца добраахвотна зрабыць гэта, заяўніца можа смела звяртацца ў суд і падаваць ісі. Для гэтага дастаткова даведзі з бальніцы, за-явы, што была зарэгістравана ў РА-УС, і складзеная ўчастковым пра-ткалом. «Для міліцыі гэтага ілжак дастаткова, каб дакладна выявіць факт прыналежнасці сабакі кан-крэтнаму гаспадару», значыць су-размоўца.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Правінцыйныя нататкі

Як я гуляў у футбол... па тэлефоне

Хай ужо прабачце мне вясковы жыхары, якія яшчэ больш далёкія ад развітай інфраструктуры ста-ліцы, але як жыхар абласнога цэнтру лічу сябе таксама правінцыялам. І правінцыйным журналістам без-умоўна. Менавіта 25 гадоў пражыць у сталіцы, а за-стацца правінцыялам. Спецыяльна пераехаць у Мінск да разумных людзей бліжэй не марыў ніколі. Многае менавіта з правінцыі бачыцца зусім па-іншаму. Той жа так званыя фінансы крызіс. І тое, як паводзяць сябе падчас яго адказныя таварышы.

Пра любімую работу. Вось мой паважаны колега з Гродна расказаў, як адмовілі яго ў атрыманні ін-фармацыі на адным з прадпрыемстваў. Я ж ужо раней думаў, што горш чым супрацоўнічаць з нека-трымі віцебскімі чыноўнікамі, дырэктарамі не бывае. Дзякуй, Барыс, ты супакой. Увесь дзень даваўся патраціць, каб таксама атрымаць аналагічны неабо-ходны каментар. І нічога ў мяне не выйшла. Нача-льнік ж мае, відаць, не звык — раман падчытваець не даручалі. Але... у вырвы — перад вачыма цэлая схема: куды тэлефанаваць, у якой гадзіне зноў на-браць трэба было нумар.

Вось «згуляў ў тэлефонны футбол» з супрацоўніка-мі камітэта эканомікі аблвыканкома. Гуляць пачаў, каб атрымаць каментар нахонт дзейнасці прадпрыемстваў рэгіёна падчас крызісу. Начальнік утрыманьня прамыс-ласоасі незадаволены проціць пазваніць старшын-ні камітэта. Той сказаў: «Перадайце яму, што я дазволіў». Просьба самому праз сакратара, памочніка гэта зра-быць (будзе больш эфектыўна) засталася без адказу.

Больш за астатніх здзівілі кіраўнікі віцебскага ААТ «Кераміка». Самае, дарчы, дзіўнае, што яно дзейні-чае на вуліцы, дзе знаходзіцца і карэспандэнцкі пункт. Мэ ж, выходзіць, суседзі! Тэлефаную куратару па ідэалогіі (зразумела, вытворчасць — не ягоная сфера, але...), ён мне раіць — тэлефанаваць намесніку кіраўнікі па агульных пытаннях. Той параў звярнуцца да генеральнага дырэктара. Апошні: «А нам гэта нецкава». Каб бісплатна выйсці ў рэспубліканскім друку такст пра сённяшні дзень прадпрыемства — не цікава?

Я тэлефаную намесніку старшын Віцебскага абл-выканкома, які перад навагоднімі святамі на сустрэ-чы з журналістамі шчыра прасіў: калі будучы прабле-мы ў атрыманні інфармацыі, паведамляць непасрэдна яму. На жаль, гэтага начальніка не было. Памочнік паабяцаў — перадаць яму ўсё, што пакуў ад мяне, і парэкамендаваў тэлефанаваць на прадпрыемстве не рэспубліканскай уласнасці, а мясцовай. Маўляў, з імі прасцей. Па спісе пачаў набіраць кіраўнікоў. Не атры-малася зноў нічога.

СМІ самі журналісты любяць параўноўваць з лос-тэркам. Зразумела, крывых хапала. Цяпер... Пагадзі-цеся, што радыва грамадзянін, калі ў яго ёсць сапраўд-ная праблема, спакойна можа нават не напісаць скар-жы ў рэдакцыю, а проста патэлефанаваць. У нашай га-зеце так і ёсць. І будзе журналіст займацца вашай спра-вай. За гэта ў ліку іншага яму таксама грошы і пла-цяць. А калі так, то, мякка кажучы, незразумела, улн-ваючы, як «адказныя кіраўнікі» паводзяць сябе, што будзе ў гэтым самым лостэрку? Спіна альбо нічога? Ве-дае — на той жа «Кераміцы» праблем хапае. І зноў-дудца незадаволены, хто пра іх з задавальненнем рас-казвае. Начальнік зноў адмовіць у каментары: Не вы-ключана, што нехта з героўў нататак потым, калі тэкс-т надрукуюць, патэлефануе і велікі азмальшан нешта ска-жа па тэме. Калі ласка, дыктафон ёсць, як і жаданне ўрашце паслухаць «такіх звыклых людзей».

Пра асабістае — другі месяц запер на магу атры-маць ад адной мінскай газеты даведку пра даходы ў падатковаму. Тэлефанаваў дзясяткі разоў. З бугалт-рыці перадаюць — адравлілі. Я ў адказ — не атры-маў. Так і цягнуцца наш дыялог — правінцыі і сталі-цы, з якой так любяць звяртацца да правінцыялаў па ўсіхкіх дробных прычынах. Самім жа навошта сам тра-ціць? Крызіс узаемнага клопату і павагі — вось што асабіста мяне як правінцыяла хвалюе. А цэны і зар-платаў? Ешце меней, куляць болей... дарэгіх, але вельмі якасных тавараў. Займаюцца фізікультур-ны і хараць зборачнае, адлавадна купляць дарэгіх ле-кі. Вось і ўся антыкрызісная логіка правінцыяла.

Аляксандр ПУКШАНСКІ, г. Віцебск.

Простыя рэчы

Цяперашнія бяспсежныя зімы даюць магчымасць назіраць, як дагнае, ператвараецца ў тлен былая вясенняя прыга-жосць — лісце. З усіх параў года менавіта вясень, на мой погляд, найпрыгажэйшая, і менавіта з-за чырвані, жаўціны ды самых раз-настайных колераў і адценняў вяс-ненскіх лісцевых дрэў. Гадоў з дзесяцік мы выдзілі краязнаўчы часопіс «Нашы карані». І велікі важае месца займаць у кожным з нумароў апаведы пра старажытныя сядзібы, паркі Пастаўшчыны, Аст-равеччыны, Мідзельшчыны. Шмат ездзілі, фатаграфавалі... Сядзіб, як пабулоў, засталася не так і шмат. Дзве сусветныя, грамадзянская войны добра такі вытравілі іх на нашай зямлі. А вось парку ля гэ-тых сядзібаў засталася яшчэ ня-мала. І ў асноўным яны з лісцевых дрэў самых разнастайных, падчас экзатычных відаў. Ідзеш па такім парку — а пад нагамі непаўторна шарагацца апалае лісце. Гук і пры-емны, і разам з тым шчыльня-раз-віталыны. Лісце размаўляе між са-бою, спрабуе нешта сказаць табе. І ты разумеш, што гэта шоргат развітанна. Прайдзе зусім няшмат часу, і ператворыцца яно ў прос-тае ўпаўненне. Так атрымалася, што доўгі час апрацоўваў кавалек зямлі менавіта на былой панаскай сядзібе, на ўскрайку Пастаў. Тады і напісала:

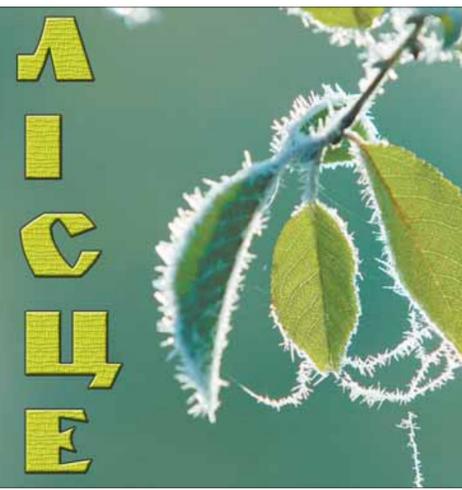
Кліновы ліст заворава ў зямлю На панаскай, часам выдзьмугай сядзібе. Не гаспадар, не парабак я нібы — Ды з гэта зямлі сям'ю кармію.

Прабачце, што ўсунуўся са сваі-м. А ёсць жа Уладзімір Каратке-віч. «Лісце каштану», лірычная апо-весьць. «Лісце каштану».

«Прыгажэй за яе няма на зямлі. Вулкі і залатыя каштанкі ны-раюць то ўгору, то ўніз. Наводдлаць цямяна, як праз ваду, плаваюць ў няяркім сонцы залатыя купалы цэркваў. Лістава звініць, калі яе зграбваю ў купы, у якіх так добра купацца дзесяці і тысячам юна-кам. Замілаванне такое, што глян-ня на ўсё гэта — і памры, бо сэрца разрываецца ад прыгажосці ўва-днання».

І яшчэ з той жа аповесці:

«Пайсі, удчы, з'ехаць кудыс-

ці ў лес, туды, дзе жаўцеюць бя-розы і ліпы, дзе чырванюць асі-ны. Дзе няма каштану. Прыгожых, залатых на блакітных, на сля-пуча-блакітных, каштану. Дзе не падаюць ніякі лісты, жоўтыя, усе ў частых дробных зморшчынках.

Як ветравая рабіна на пяску. Пачынаюць абляцць каштані. Залатысты асенні дождж».

Такая вясень аб'ёмная цытата. Але як ж я не шытаваць такую пры-гажосць слова. І напісаў гэты рад-кі зусім яшчэ малады чалавек, па-эт найперш, які і ў першы раз свае празайныя творы ўносіў узвыша-насьцю папучы.

Ды няма ў беларускай паэзіі аў-тара, які б не напісаў нешта пра лісце, адзін лісток. І найчасцей гэта пра лісце вясенняе, самотлі-вае...
У Максіма Танка: *Ішлі барозы, усламіталі / То звон явасю, то дожджкі летні / Нат не чулі, як апалалі / Лісты асенія непрыкметна. / Толькі ўбачылі сваю стругу, / Калі спыніліся калі броду*

Твае правы

КАЛЕКТЫЎНЫ ДАГАВОР — ГЭТА ЗАКОН

Работнік з працяглым стажам пра-панаваў працягнуць кантракт на год. Сітуацыя нібыта звычайная. Калі б не адна акалічнасць: у калектыўным да-гаворы арганізацыі запісана, што кан-тракты з работнікамі, якія добрасумлен-на выконваюць свае абавязкі, не па-рушаюць працоўную і выканальніцкую дысцыпліну, а таксама маюць вялікі стаж, павінны падпісвацца на тры, а з высокакваліфікаванымі работнікамі — увогуле на пяць гадоў... Такім чынам, што тут рабіць, пагаджацца ці не на прапанову кіраўніцтва?

Зрэшты, сітуацыя тут адназначная. Не падпісаць кантракт на год — значыць, за-станься калектыўнага дагавора з'яўляю-цца для арганізацыі законам, прычым работ-нік можа дамагацца іх поўнага выканання праз суд. Іншымі словамі, адстаць права я мінімум на трыгадова працоўную да-мову — цалкам разумна. Адно, што звар-нуцца ў суд неабходна не пазней чым праз тры месяцы пасля заключэння «спрачгна-га кантракта».

Між тым, калі магучь перавесці на ра-боту ў няпоўны рэжыме, якія варыянты ёсць у выпадку, калі выпускіна навучна-най установы размяркуюцца не па спе-цыяльнасці і ці магучь звольніць 59-гадо-вага мужчыну, калі ён атрымлівае «вайско-вую» пенсію? Усе гэтыя пытанні давалася пачуць падчас «выязной прыёмнай» Дпа-ртаментна дзяржаўнай інспекцыі працы Міні-стэрства працы і сацыяльнай абароны, што была наладжана днімі для жыхароў Шу-чынскага і Мастоўскага раёнаў Гродзен-шчыны.

ПАМ'ЯЛКА — ЯШЧЭ НЕ ПАДСТАВА Працягваць кантракт або не пасля за-канчэння тэрміну яго дзеяння — права най-мальніка. Прычым той жа наймальнік мо-жа пакінуць на ранейшым месцы супрацоў-ніка-пенсіянера і развітацца з работнікам у працадольным узросце. Ніякіх парушэнняў у такім выпадку не будзе.

Аднак часціком жаданне скасаваць кан-тракт з'яўляецца ў і работніка. Прычым раз-пораз тут узнікаюць даволі заблытаныя сі-туацыі. З гандляркай заключылі тэрміновы працоўны дагавор на год, потым працяг-

нулі яшчэ на пяць. Супярчэнне з закана-даўствам нібыта відавочнае — працягнуць кантракт можна толькі ў межах 5-гадовага тэрміну, у нашым выпадку гэта было маг-чыма зрабіць не больш чым на чатыры га-ды. Ці можна скарыстацца гэтай памылкай наймальніка, каб звольніцца датэрмінова? — Насамрэч, наймальнік парушыў зака-надаўства, — заўважае намеснік началь-ніка ўпраўлення прававага забяспячэн-ня і кантролю Дпапартаментна дзяржін-спекцыі працы Вадзім БРАТАШ. — Але ў той жа час сцвярджаць, што гэты кан-тракт несапраўдны, нельга. Ён будзе дзей-нічаць у межах 5-гадовага тэрміну, словам, яшчэ чатыры гады. І толькі праз чатыры га-ды кантракт пераўтворацца ў працоўны да-гавор на няпоўны тэрмін, а скасаваць такі дагавор прасіць — дастаткова напісаць за-яву і адрасіраваць мажлівым месцам.

КОЖНЫ ВЫБІРАЕ САМ Не скарэц, што апошнім часам многія бе-ларускіх прадпрыемстваў, зарыентаваны на экспарт, сталі адчуваць рэзкае змяншэнне замежных заказаў. І зніжаць аб'ём вытвор-часці. Ці магучь у такім разе работнікі пе-раводзіцца на няпоўны рэжым і, калі так, то пры якіх умовах?

— Перавод на няпоўны рэжым работы заўсёды павінны мець эканамічныя, вытвор-чыя ці арганізацыйныя прычыны. І калі яны ёсць, кіраўніцтва сапраўды можа прыняць адпаведнае рашэнне, — кажа Вадзім Бра-таш. — Але тут існуюць пэўныя правілы. Калі адміністрацыя мае намер увесці няпоўны рэжым, то ад гэтым трэба папярэдзіць ра-ботніка не пазней чым за месяц. А далей сам работнік павінен зрабыць выбар: пага-джацца або не пагаджацца. Прычым варта заўважыць, што ў выпадку нягэгоды можа адбыцца звальненне паводле 5 пункта 53 артыкула Працоўнага кодэкса — за адмову ад працягу работы ў сувязі з істотным змя-неннем умоў. Праўда, таксама пачынае на-гадаць і тое, што работнік мае пільнае пра-ва аспрэчыць мэтазгоднасць пераводу на няпоўны рэжым у судзе.

КАЛІ НЕЛЬГА Ў П... Лішніх грошай не бывае, прычым жадан-не мець дадаткова крыніцу даходаў мож-на толькі вітаць. Аднак пошук варыянтаў падзарабіць — часам таксама праблема. У

прыватнасці, ці можа быць такім варыян-там для намесніка кіраўнікі дзяржаўнай установы... падпрямальніцка дзейнасць? — Адназначна не, — падкрэслівае Ва-дзім Браташ. — Прынамсі, рэгістрацыя на-месніка кіраўнікі дзяржаўнай установы ў якасці індывідуальнага прадпрямальніка су-працьвіць заканадаўству аб карупцыі.

ЗА «НАГРУЗКУ» ПЛАЦІЦЬ Санітарцы, якая працуе на палову стаўкі ці па 4 гадзіны ў дзень, прапануюць «пара-мельна» адцяпляць памішанкі медустаню-вы. Як быць у такіх выпадках?

— Калі абавязкі апапільшчыка не праду-гледжаны штатным раскладам ці службо-вай інструкцыяй (а такога абавязку ў сані-тарцы, безумоўна, не будзе), то, па-першае, санітарка павіна даць на адцяпленне сваю згоду, а, па-другое, за «лішнюю нагрузку» ёй неабходна плаціць, — заўважае Вадзім Браташ. — Зразумела, што адчуваць на гэта-т грошы бюджэтнай установе складана. Тым не менш варыянт тут можа быць той жа дагавор падраду — з выплатай узага-родна за дадатковую працу.

ХІРУРГ ЦІ ТЭРАПЕУТ? Як вядома, магчымасць выйсці да дэ-тэрміновую пенсію даюць тры акалічнасці — асабістая ўмова працы, поўная заня-тасць у гэтых умовах плюс атцацтва пра-цоўнага месца. Тым часам, ці можа разліч-ваць на пенсійную «льготу»... статаматла-гэрапеут?

Здавалася б, пытанне простае. А вось адказ на яго — не зусім. Так, у паставоу Савета Міністраў «Аб зацвярдзэнні пера-ліку устаноў, арганізацый і насад, што да-юць права на пенсію за выслугу гадоў асоб-ным катэгорыям медыцынскіх і педагогіч-ных работнікаў» ад 1 снежня 1992 года «па-трапілі» статаматлагі-хірургі. А вось ста-маталагі-тэрапеўты — не. Адлавадна, пры лю-боў раскладцы магчымасцю скарыстацца пенсійнай «льготай» апошнія ўжо не змо-гуць.

ЗВАЖАЙ НА АГУЛЬНЫ УЗРОСТ Выйсці на пенсію як мага хутчэй імк-нецца далёка не кожны. І часціком акра-з тут унікае «несуадпеднае інтарэса». Ска-жам, кіраўніцтва арганізацыі адмаўляецца працягнуць кантракт з 59-гадовым муж-чынам, які атрымлівае «вайсковую» пенсію.

У сваю ж чаргу работнік лічыць, што так рабіць нельга і што яму павінны даць маг-чымасць заставацца на ранейшым месцы як мінімум да дасягнення агульнага пен-сійнага ўзросту — 60 гадоў. Хто тут мае рацыю?

— У мужчыну, якім споўнілася 58, і жан-чыну, якім споўнілася 53 гады, ёсць дадат-ковыя гарантыі, у прыватнасці, наймальнік абавязаны працягнуць з імі кантракты як мінімум да дасягнення пенсійнага ўзрос-ту — адлавадна, да 60 і 55 гадоў, — нагадвае Вадзім Браташ. — Прычым гаворка ідзе ме-навіта аб агульным пенсійным узросце, і той факт, атрымлівае чалавек «вайсковую» пенсію або не, не мае значэння. Словам, у гэтым выпадку можна дамагацца працягу кантракта да 60-годдзя праз суд. Аднак звярнуцца туды неабходна на працягу ме-сяца пасля звальнення.

ЗАЯКА ЕСЬЦЬ. А МЕСЦА — НЕ Выпускіна каледжа даюць размеркван-на па спецыяльнасці слесар-механік. Аднак ужо на месцы выявляецца: прадпры-емства можа прыняць маладога спецыялі-ста толькі па рабачай прафесіі слесар-па-монтнік. Што рабіць у такой сітуацыі і ці можна тут разлічваць на атрыманне «сва-боднага дыплама»?

— Па-першае, трэба правярць наяў-насць у навучнай установе адпаведнай заяўкі, і калі яна ёсць, то адмову наймаль-ніка ў працэдурадванні на спецыяльнасці слесар-механік можна абскардзіць у судзе — 16 артыкул Працоўнага кодэкса забара-няе не прымаць работніка, які накіраваны па размеркванні, — падкрэслівае Вадзім Браташ. — У той жа час заканадаўства да-пускае прыём на работу маладых спецыя-лістаў па рабачых прафесіях, што звязаны з атрыманай спецыяльнасцю. Але пры вельмі істотнай умове — згодзе неспасадна ма-ладага спецыяліста. Калі ж такой згоды ня-ма, неабходна звярнуцца ў камісію па раз-меркванні навучнай установы з тым, каб там далі або іншае накіраванне, або «свабодны дыплом». Прычым у выпадку вы-дачы «свабоднага дыплама» пача камісію і самастойна працэдурадківання кампен-саваць выдаткі на навучанне не дзяляцца.

Сяргей ГРЫБ. Шучынскі раён.

ВІНО З ЖУРБОЮ ПАПАЛАМ

Толькі што не з кветкамі і барабаным боем, але ж з набо-рам гігіенічных падарункаў, у дарогу далёкую — казёны дом, а дакладней, лячэбна-працоўны прафілактычны № 2 Магілёў-скай вобласці — з Гомеля праводзілі 11 жанчын. Проводзі былі паказальныя не столькі для прэсы, колькі для такіх жа, як гэтыя аматаркі выпіць (хацела напісаць прадстаўніцы групы падтрымкі, якія перманентна знаходзіцца ў полі зорку мілі-цыі, звелі з усяго горада — каб пабачылі, што і іх цікае такі ж лёс, калі не стануць на шлях праведны).

Ім усім пастаўлены аднолькавы дэягыз — хранчны алкагалізм. Для грамадства яны — быццам бародаўкі на целе: і перашкаджаюць, і скавірчуць нельга. Але ж, кажа намеснік начальніка ўпраўлення ўнутраных спраў Гомельскага аблвыканкома Анатоль Васільев, яны не адразу прынялі такое аблічча, якое маюць сёння. Сведкі доўга назіралі за іх маральным падзеннем.

Ніхто лешч чым суседзі не валодае інфармацыяй пра тое, што суседка дачка ходзіць паставіць у школу, або сын суседа ходзіць у сіняха, таму што яго збіваць паставіць п'яныя бацькі. Толькі летась Гомельская вобласць страціла ад атручвання алкаголем амаль 400 працадольных грамадзян. Пакуць мы ўсе не павернемся да гэтай праблемы, адна міліцыя не зможа змагацца з гэтай бядой. Калі паслухаць сведзі — а жанчыны на іх ахвачю — усіх і на-паткала чорная жыццёвая паласа. Напаткала і не скончылася даг-туль. Праўда, участкова міліцыянеры, якія прывезлі іх сюды з роз-ных раёнаў Гомельскай вобласці, распавядаюць зусім іншае. Сваю 40-гадовую падпечную Таццяну, пазбаўленую бацькоўскай пра-воў на васьмігадовае дзіця, участковы са Светлагорска Дзмітрый Рага-левіч шукаў вельмі доўга. Знайшоў у доме 80-гадовага сужыцеля — у шафе, дзе яна моўчы прасядзела некалькі гады.

Ірына з Пачала раёна распавядае, што выйшла замуж за муж-чыну, які піў, пачыналі разам з ім. Потым і пазаблілі бацькоўскіх пра-воў. Вось рашыла палычыцца, таму што нельга так далей. Праў-да, дачку яна ўжо страціла — пакуль піла, дзятчынку ўдарчалі. По-бач стаць іна з Гомеля. Яе чарга адцяпляцца ў лячэбна-працоўны прафілактычны рэччэ не прышліла. Яна пакуль сярод «групы падтрым-кі», якая павінна асцэнаваць, да чаго гарэлка даводзіць.

— Лепш не піць. Спрабуеш праблема свае заглушыць гарэлкай, але іх становіцца не менш, а больш. Трэба зыць сябе ў руку і лячыць-ца. Гадуеяна — каб з'явілася жаданне. У мяне яго з'явілася, калі мужа забілі ў п'янай боі.

Аднак справа ў тым, што гэтыя людзі ўжо не могуць самі справіць-ца з асабістай хваробай, якая прыносіць сапраўдную бяду грамад-ству. А многія і не маюць жаданя. Адзін з прыведзеных на пака-зальнае мерапрыемства, Сяргей Місачанка, на пытанне, ці будзеце вы піць далей, адказаў ўпэўнена:

— Буду! Я зараз у краму пайду, бутэльку вазьму — і вып'ю. Калі чалавек не захоча, ён піць не будзе.

Як ні дзіўна, з ім згодны доктар абласнога наркалагічнага дыс-пансара Ігар Луцкіч, які мае 25-гадовы стаж працы ў гэтай галіне. — Толькі сам чалавек павінен прыкласці намаганні, каб кінуць піць. Нельга прынесці чалавеку суд па назвай «прыязосасці», калі ён гэтага не хоча. Гэта акцыя жорстка, пад імя, але сэнс яе зводзіцца да адна-го: даць чалавеку магчымасць зразумець, калі ёсць выйсце — цяро-засць. Магчыма, гэта іх адзіны і апошні шанц. Пры гэтым любячы на-маганні ў дапамоце чалавеку справіцца з гэтай каласальнай праблемай — алкагольнай залежнасцю — уздзяння. Не скажу, што ёсць масавыя вы-нікі пасля прымусовай ізаляцыі — менавіта так называецца знаходжан-не ў лячэбна-працоўным прафілактычны — працэнт вылучэння адзінка-вы. Аднак гэтыя людзі прайшлі вялікі шлях у спробах кінуць, але заўсё-ды выбіраў алкаголь. І цяпер грамадства прымае за іх рашэнне і змя-шчае ў такіх умовах, дзе яны проста не змогуць ухываць алкаголь. Самі абставіны адрыву ад алкаголю — выключэння. Чалавек, магчыма, зір-не на жыццё чырозымі вачыма. Хоць бы праз краты. Але ж гэта вяр-танне многіх бягальных механізмаў функцыянавання арганізма без ал-каголю. Магчыма, і ў псікалогіі адбудуцца перамены.

Між тым, за апошні год у вобласці ў лячэбна-працоўны прафі-лактычны было накіравана больш за 700 хранчнх алкаголікаў, з іх кожная пятая — жанчына. За невыкананне абавязку за выхаванні дзяцей больш за 1350 бацькоў прычунгута да адміністрацыйнай ад-казнасці. На ўлік у наркалагічныя службы органы аховы здароўя ўзята амаль 1,5 тысяч чалавек, з іх кожны сёмы — няпоўнагадова.

Амаль паўтысячы значымаў учынены ў сферы сямейна-быта-вай аднаосінаў. За лічымі — зламаныя лёсы. І не толькі тых, хто па-цярпеў непасрэдна, але і ўсіх іх сваякоў, асабліва — дзяцей. Намес-нік начальніка ўпраўлення ўнутраных спраў Гомельскага аблвыкан-кома Анатоль Васільев прыводзіць тыповыя выпадкі, які наядуна ад-быўся ў Калінінчыхах.

У доме Коласа немагчыма было сказаць няпраўду

У адным з нашых нумароў Міхась Міцкевіч нагадаў запаветы Якуба Коласа ў адносінах да беларускай мовы. Дзеля іх я ішла на сустрэчу з сынам пісьменніка, дзеля таго, каб узвараўнуць чытачоў нашай газеты словамі пра СЛОВЫ, якія існуюць незалежна ад таго, якое надвор'е на дварэ, які настроі ў людзей, якія ў іх планы на жыццё. Таму што словы нашы знайшлі прыстанак у кнігах і ахоўваюцца тымі, хто ўмее чытаць і разумець. Дзякуючы ўважлівым і зацкаўленым чытачам, не знікае цікавасць і да асобы самога Якуба Коласа. Я не магла напісаць пра каштоўнасць слоў пісьменніка і апусціць тая жаская эпізод з яго жыцця, якія прыгаду на сустрэцы Міхась Міцкевіч.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА

ПРА ВЫХАВАНІЕ ПІСЬМЕННИКА
— Наша выхаванне шло праўду каля свайго народа, да роднай прыроды, але бацька гэта вёў непрыкметна, — прыгадуў Міхась Канстанцінавіч. — Наогул умеў паддаць нейкую думку так, каб не было відавочна, аб чым ён гаворыць. А мяне цягнуў з маленства ў грыбы, кожнае лета мы выязджалі на прыроду. Ён быў настаўнікам з вялікай літары — вельмі класна і цікава і да сваіх дзяцей, і да чужых. За больш чым 20 гадоў жыцця я ні разу не чуў, каб ён вылаўчыўся. Ён вылаўчыў з сялянскага асяродку, а такія адчуванні чысціна — і моўная, і паводнін. Дома ў нас была такая атмосфера, што немагчыма было сказаць няпраўду.

Адзін раз бацька можа ляснуць мне па патыліцы, але было за што. У дзясятныя класы, калі я здаваў экзамены, выршыў аднойчы пакартаваць, паказваў сябе досрочным. Здаў экзамен, а ўвечары прыйшоў і стаў нешта раскаваць, нібыта язык у мяне заплятаецца. Бацька паглядзеў і сказаў: «Сынчок, сыноч, рана ж ты пачаў...» А маці кажа: «Дык ён жа іграе, што ж ты, каб не бачыш?..» Бацька можа са смуткам, або моўнік адрэагаваць на нешта непрыемнае. А калі што-небудзь не так зробіш, можа было пацучь дакорліваць: «Дзякуй табе...»

А мая жонка, напрыклад, напісала пра тое, як Янка Маўр вучыў сваіх дзяцей. У таго быў філасофскі падыход, ён даваў капецікі на марожанае, калі дзіця прачытае пэўную колькасць старонак. Збіралі маркі з рознымі краінамі, дык ён патрабаваў, каб абавязкова прачыталі пра гэтыя краіны ў энцыклапедыі. Вельмі цяжка былі ў іх умовы жыцця ў эвакуацыі ў Алма-Аце, бо Янка Маўр быў ужо пенсіянер, там на працу ўдаквашацца нідзе не мог. Някая дана-жонка ні ад каго, ні ад Саюза пісьменнікаў. У 42-м годзе ці напачатку 43-га ён напісаў бацьку пісьмо: вельмі цяжка, дачка з дзясцяга класа выганяюць, трэба заплаціць 200 рублёў, а ў іх было ні капейкі. І Колас паслаў 200 рублёў Маўру, каб яго дачка Наташа магла скончыць дзясцяцігодку. Пасля ўсё смяляліся: бацька тады калым паслаў...
Я спачатку паступіў у Варонжскі авіяцыйны інстытут, а пасля перавёўся ў Маскоўскі. Мне трэба было неўдзякавацца, і бацька сказаў, што ёсць пакой у Яўгена Лужаніна. Бяда таякі, што там будзе жыць дачка Янкі Маўра, якая вучыцца ў авіяцыйным інстытуце. Але можа быць вы неяк удаквашацца, адгародзіцца шырмай. Я тады падарваўся: дык можа нам запісаць?..

Але калі мы сапраўды вырашылі пажадзіць, то вырашылі бацьку шукаць. Я кажу ёй: «Пазвані свайму бацьку, каб ён павінашаваў майго з тым, што я жанюся. А я пазваню майму, каб ён павінашаваў твайго з тым, што Наташа выхадзіць замуж». Маўр адразу здагадаўся: «А з кім жа Міхась жаніцца, калі ён да цябе заходзіць?» І та я прызналася. А мой бацька нічога не ведае, сустракае Янку Маўра ў Саюзе пісьменнікаў, і як чалавек абавязкова вінае яго. А той не ведае, што Колас не ведае, і кажа: «Ну, дык што мы будзем рабіць?» У майго бацькі сквіцца ад-

вісла, вымавіць нічога не мог... Маўр прыйшоў і даказаў, сваёй жонцы сказаў, а тая і слёзы: «Колас не хоча, каб нашы дзеці пахніліся...» А бацька да мяне: «На-ма, не папярэдай!» Сказаў, што сам пойдзе да іх сітуацыю вырашваць.

А калі прыехаў ужо да нас, прывёз бутэльку наліўкі: «Ваш сын распівае хуліганскія песні». У нас дома ніхто не спяваў хуліганскія песні, не святвалі. Песня была такая: «Дайце мне за руб з паліцый дзевіцу з ангём...» Купала, калі гуляў у дачку з Коласам, распяваў, а за-цім падслухала, можа і не зразумела жана, але панесла ў школу...
ПРА СКРЫЖАВАННІ ДАРОГ
Раніцоў бацьку пазванілі і казалі, што немцы пачалі ваіну. Я пайшоў у тэатр на «Тарцофа», у перальніцы выйшаў ваенны і сказаў, каб усё ваенныя выходзілі, таму што пачалася ваіна. Бацька быў на ўроку дзень у ЦК, яго запэўнілі, што ўжо нашы войскі выдзюць баі пад Кенінгсбергам. А 24-га чэрвеня ў 10 гадзін раніца пачаўся першы налёт, акрамя насупраць нашага дома бомба патрапіла ў дом. Потым у нас водаправод перабілі, мы засталіся без вады. Думалі выязджаць з Мінска ў Пухавіцкі раён. А тут у тры гадзіны налёт — загарэлася ўсё на-ваколле, увесна раён палаў. Ма-

шына была, але ж шафэра мабілізавалі. Сусед пагадзіўся вывесці нас. Старэйшы брат, дзядзька Ігнат, маці, бацька, я. Сяродні брат пайшоў у ваенкамат перад гэтым, каб знайсці сваю вайсковую частку. Сабралі браты. Два чамаданы, я стрэльбы рэчывы вывез (яны былі заргаваняны спартыўнымі спабарніцтвамі), фотаапарат. Шкадуно, што не забраў фатаграфіі, альбомы, якія былі, усё загінулі.

Нас вывезлі ў Сцяпанку. Вырылі яму, заслаў галічкі і леглі спаць. Побач быў дачка Цанава — раніцоў там застаўся адзін вартаўнік. Мы пайшлі на паўстанак «Сцяпанку». Даехалі да Калодзішчаў. На станцыі казалі, што апошнія цягнікі адходзіць, сядзіце, трэба ехаць на Маскву. Пад Оршай зноў патрапілі пад бомбёжку. Мы ўцяклі, перасядзелі. Потым звязаліся з Янкам Купалам па тэлефоне, ён прывёз сваю машыну ў шафэрам. Купала нас сустрэў словамі: «Вы мае госці на два-тры дні». Маці трохі пакрыўдзілася. Але яна не адчула, што ён сам быў засмуцены з-за таго, што прывідацца з'яўдзецца. Пасля ішла машына з керамічнага аб'яднання вельмі перагружаная, нікога не хацелі браць. Але ў нас была кашола з правізіяй, толкі закалолі кабанчыя... Людзі сустракалі чупа — на-кормяць, неўдзякаваць. Даехалі да Калініна, потым да Масквы. Адтуль паехалі да матчынага брата, у яго дача была на станцыі Клязьма. Праз некалькі дзён прыехаў Купала, пакінуў машыну ў дзядзькі, адтуль адправіўся ў Казань.

ПРА БОЛЬ
Масква перадала раніцоў, што памёр Купала, бацька ляжаў яшчэ ў ложку. Ён быў вельмі збятэжана. Наладзілі вечарную памяць, дзе былі масквіны і нашы літаратурна-знаўцы. Колас страшна перажыў. Перад гэтым у іх выйшла непрапарозенне. Нехта паведаміў, што Янка Купала нешта ведае пра Юрку, пра брата майго. І нічога не ведаў. Купала наогул пісаў не любіў пісаць. Бацька паслаў яму два

ці тры пісьмы і адказу не атрымаў. Напісаў калочае і балочае пісьмо. Адказу не было. Пасля Лынькову ён пісаў: «Вострым нажом па сэрцы прайшла вестка пра гібель Янкі Купалы. Колькі мы з ім пасядзелі, колькі часу прабілі разам. Хоць і былі ў нас размовкі, але б мы пасядзелі, паспрачаліся, выпілі б па чары згоды, зноў бы ўсё стала на свае месцы».

Мы добра ведалі Купалу. Ён меў адну фізічную асаблівасць: калі выпіваў, то губляў каардынацыю. Памятаю, як яны з бацькам сядзелі разам за сталом, па некалькі чарак выпілі. Купала уставаў — і падаў. Яму было кепска. Расказваў Міхась Лынькоў, у той дзень, калі ён прыехаў, то Купала зайшоў да іх, на радасць выпілі бутэльку шампанскага. Яго паклікалі да тэлефона, і адбылася пасля гэтая трагедыя. А там такія нізенькія паранчы... Што магло быць? Ён выйшаў, а насустрач яму ішла жанчына. Ён мог накіравацца да яе — яна магла адштурхнуць. І ўсё, паляўчы... Бо не было патрэбы лідзіраваць яго, ён быў патрэбны дзяржаве, быў унагароджаным орданам Ленна. А версія пра тое, што ўсё зварылася з-за таго, што фашысты назвалі вуліцу імям Лудкевіча, не мае лагічнай падставы. Бо мала хто ведаў, што прозвішча Купалы Луцкі. Але ж не Луцкевіч! Гэта вельмі надумана. Не было ніякай зачэпкі. Хутчэй за ўсё, здарылася трагедыя.

Бацька напісаў верш памыі Купалы. Безумоўна, гэта было сяброўства на ўсё жыццё.

ПРА ШЫРАЦЬ
У дачыненні да людзей Якуб Колас быў вельмі стрыманым, даверлівы чалавек, шчыры, акрыны, абавязковы, калі што возыма на сябе — абавязкова выканае. Ці-кава прыпомніць яго заўвагу, калі рэдагаваў другое выданне збору твораў. Глеба тады заўважыў: «Канстанцін Мікалаевіч, нашто вы так многа пісалі?» Ён падумаў і заўважыў: «І сапраўды?»

Запісала Ларыса ЦІМОШЫК.

Крымінал

«ЯКІ ТРЭНЕР БЕЗ МАРЫУАНА?»

Так падумаў гэты «пан спартсмен» са Светлагорска, і цвёрдаму ўпэўненасці ў набыцці і захаванні наркаты ў сабе дома яму надаў той натхняльны факт, што ў 2006 годзе ён ужо сабраваў з лавы падсудных. Маўлю, не прыквашаць. Адно, праўда, сапсавала яму настроі: міліцыя адрозу ж прыехала. Як і раней. Не разнімаўся яна і з двума 20-гадовымі хлопцамі са Жлобіна і Мазыры, якія спрабавалі збыць адвадана 2,28 і 41,88 грама марыуану. Абодва арыштаваны.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ

РОДНЫ

Да сястры, якая жыве ў п. Жамчужны, прыехаў брат з Баранавічу.

Сястры дома не было, і брат пачаў шукаць тое, што не пакаў. Калі жанчына вярнулася, то не знайшла прыхаваных пад матрацам паўтара міліёна рублёў. Брата-злочынца міліцыя затрымаў і грошы вярнула.

ДАХІМЧЫСЯ

Падчас аперацыяна-пошукавага мерапрыемства аперацыйны выйшлі на кватэру жыхара Брэста, які займаўся падпольным вырабам сісгарных рэчываў.

У затрыманых былі знойдзены хімічныя рэчывы для вырабы метэфеталу, шпрыцы з вадкасцю — піскаропным рэчывам, вагі, шклянкі і пластыкавыя ёмістасці... Узбуджана крымінальная справа.

ХТО ВІНАВАТ?

З фармы, якія знаходзіцца каля в. Вулька Аброўска івацвіцкага раёна, нехта ноўчу ўкраў двух коней.

Міліцыя завяла крымінальную справу, але жонкачы спытаць: чаму на дварэ не было замка і хто рабіў вартуныч.

Сымон СВИСТУНОВІЧ.

ІЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

по продаже недвижимого имущественного комплекса — зданий и сооружений Узовского филиала, ЧТУП «Гомельский центральный рынок», расположенного по адресу: Буда-Кошелевский район, д. Уза, ул. Залинейная, 1а.

Частное торговое унитарное предприятие «Гомельский центральный рынок» (Продавец) совместно с ЧТУП «Белкооппроект» Белкоопсоюза (Организатор аукциона) проводят повторный открытый аукцион по продаже недвижимого имущественного комплекса — зданий и сооружений Узовского филиала, расположенного по адресу: Буда-Кошелевский район, д. Уза, ул. Залинейная, 1а. Общая площадь земельного участка для содержания и обслуживания специализированных зданий, складов и построек составляет 6,4884 га. Земельный участок предоставлен в постоянное пользование по решению Буда-Кошелевского районного исполнительного комитета от 24.06.2008 г. № 424.

Начальная цена снижена на 50% — 418 818 826 белорусских рублей с НДС. Размер задатка составляет 1% от начальной цены, сумма задатка 4 188 188 белорусских рублей перечисляется на расчетный счет организатора аукциона — р/с 3012000003910 в ОАО «АСБ Беларусбанк», филиал 510 МФО 153001603, УНН 100105073 ОКПО 01790429 (в платежном поручении в графе «Назначение платежа» указывать: «Задаток согласно Условий проведения аукциона № 3/09 от 21.01.2009 г., без НДС»). Аукцион состоится 17.02.2009 года в 14.00 по адресу: г. Гомель, ул. Карповича, 28, здание рынка. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 16.02.2009 г. включительно с 8.00 до 17.00 по адресу: г. Минск, пр. Победителей, 17, 12-й этаж, каб. 1211.

Порядок проведения аукциона оговорен в условиях его проведения. Плата за участие в аукционе составляет 257 290 белорусских рублей и перечисляется участниками на расчетный счет организатора аукциона (в платежном поручении в графе «Назначение платежа» указывать: «Плата за участие в аукционе согласно Условий проведения аукциона № 3/09 от 21.01.2009 г., в том числе НДС 18%»). Вознаграждение организатора аукциона составляет 1% от продажной стоимости объекта и уплачивается победителем аукциона (помимо оплаты за объект) на расчетный счет организатора аукциона в течение 5-ти банковских дней с даты проведения аукциона. Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 рабочих дней с даты проведения аукциона. Право собственности на объект переходит от Гомельского облпотребсоюза к победителю аукциона после полного расчета по договору купли-продажи объекта. Оплата стоимости приобретенного на аукционе объекта осуществляется в течение 10 (десяти) банковских дней с даты подписания договора купли-продажи. Объект продается за условием, что одностороннее здание овохранилища, общей площадью 443,0 кв.м, 1996 года постройки, остается в безвозмездном пользовании Продавца до 31.05.2009 года включительно. Всем желающим предоставляется возможность предварительного ознакомления с объектом.

Контактные телефоны: в Минске: (8017) 226 94 83, 226 78 84; 8 (029) 775 40 73 в Гомеле: (80232) 70 12 89; 71 35 43.

ГОМЕЛЬСКИЙ ОБЛАСТНОЙ ТЕРРИТОРИАЛЬНЫЙ ФОНД ГОСУДАРСТВЕННОГО ИМУЩЕСТВА

11 марта 2009 г. проводит аукцион на право заключения договоров аренды земельных участков под строительство объектов придорожного сервиса

№ п/п	Месторасположение земельного участка, адрес, кадастровый номер участка, арендодатель	Характеристика расположенных на участке строений, инженерных коммуникаций	Площадь земельного участка, га	Срок аренды, лет	Назначение участка	Условия продажи	Начальная цена объекта, руб.	Сумма задатка, руб.
1.	Гомельская область, Гомельский р-н, Терохский с/с, автомобильная дорога М8/Е95 граница РФ (Езериче) — Витебск — Гомель — граница Украины (Новая Гута) км 455,3 — км 456,3 У1 Кадастровый номер: 321087600018000063 Арендодатель — Гомельский районный исполнительный комитет	Участок лесных земель, ограничения в использовании 0,2443 га в связи с их расположением в водоохранной зоне впадения реки Сож	0,2443	49	Строительство магазина с мини-баром, модуль-блоков сервисного обслуживания	- снятие, сохранение плодородного слоя почвы и использование его для благоустройства территории; - возмещение Гомельскому райисполкому расходов на подготовку материалов аукциона в сумме 567 000 руб.	1 206 440	120 000

1. Аукцион состоится 11 марта 2009 г. в 11.00 в здании фонда «Гомельоблимушество» по адресу: г. Гомель, пр. Ленина, 3.
Торги проводятся в соответствии с Положением о порядке организации и проведения аукционов на право заключения договоров аренды земельных участков, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26 марта 2008 г. № 462, с учетом требований Указа Президента Республики от 27 декабря 2007 г. № 667 «Об изъятии и предоставлении земельных участков».

2. Для участия в аукционе приглашаются юридические лица всех форм собственности и индивидуальные предприниматели. Участнику необходимо подать заявление установленной формы в фонд «Гомельоблимушество». Лица, желающие принять участие в аукционе, к заявлению прилагают: заверенную копию платежного поручения о внесении задатка, а также: юридические лица — доверенность, выданная представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель), копии учредительных документов и свидетельства о государственной регистрации; индивидуальные предприниматели — копию свидетельства о государственной регистрации; иностранные юридические лица — легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписки из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с заверенным в установленном порядке переводом на русский (белорусский) язык; представителя иностранного юридического лица или гражданина — легализованную в установленном порядке доверенность, документ о финансово-хозяйственной деятельности, выданный обслуживающим банком или другой кредитно-финансовой организацией, с заверенным в установленном порядке переводом. При подаче документов на участие в аукционе индивидуальные предприниматели, представи-

тели индивидуальных предпринимателей и юридических лиц предъявляют паспорт.

3. Заявления на участие в аукционе принимаются в рабочие дни с 9.00 до 17.00, последний день приема документов 5 марта 2009 г. до 16.00 по адресу: г. Гомель, пр. Ленина, 3, каб. 406. Заключительная регистрация участников — 11 марта 2009 г. с 9.00 до 10.45. К участию в торгах не допускаются участники, не прошедшие заключительную регистрацию.

4. Сумма задатка перечисляется на счет № 3642927330048 в филиале № 300 Гомельского областного управления ОАО АСБ «Белорусбанк» г. Гомель, МФО 151501661. Получатель — фонд «Гомельоблимушество», УНП 400243904.

5. Победитель аукциона — участник, предложивший наибольшую цену. Аукцион признается несостоявшимся, если заявление на участие подано менее чем двумя участниками, предмет аукциона не может быть продан по начальной цене.

6. Участник, ставший победителем аукциона, после окончания аукциона обязан: подписать протокол аукциона в день проведения аукциона; не позднее 10 дней после вступления в силу решения о предоставлении земельного участка возместить расходы по формированию и регистрации земельного участка и затраты на подготовку и проведение аукциона согласно сметам-фактурам; внести плату за право заключения договора аренды земельного участка; не позднее 12 дней после вступления в силу решения о предоставлении земельного участка заключить с арендодателем договор аренды земельного участка.

7. Возможность ознакомления с предметом аукциона обеспечивают арендодатели в срок до 6 марта 2009 года.

8. Организатор открытого торгов вправе отказаться от аукциона в любое время, но не позднее, чем за 3 дня до проведения аукциона.

9. Телефоны организатора аукциона для справок: 8 (0232) 70 14 72, 74 90 27, фонд «Гомельоблимушество», сайт www.gomel-region.by и сайт www.gomelinvest.gov.by

Экалагічныя праграмы згортвацца не будуць

Рэспубліканскія прыродаахоўныя праграмы па якасным водазбеспячэнні насельніцтва, перапрацоўцы адходаў, па скарачэнні шкодных выкідаў у атмасферу, па наведзенні парадку на зямлі і ўпарадкаванні тэрыторый населеных пунктаў сёлета будуць выконвацца ў поўным аб'ёме, паведаміў на пасяджанні акадэміі Міністэрства прыродных рэсурсаў і ахоўны навакольнага асяроддзя Беларусі першы намеснік кіраўніка гэтай галіны Аляксандр АПАЦКІ.

Суразмоўца адзначыў карэспандэнту «Звязды», што ў сувязі з сусветным фінансавым крызісам прадугледжваецца толькі апытызацыя пэўных другарадных прыродаахоўных праграм, па якіх будзе ўдакладняцца аб'ём іх бюджэтнага фінансавання і канчатковыя тэрміны выканання.

Лакальныя маніторынг навакольнага асяроддзя па павярты цяпер ажыццяўляецца больш як 500 прыродаахоўнікамі. Інфармацыя маніторынга сведчыць пра тое, што састаў атмасфернага паветра ў Бабруйску, Гродне, Мазыры, Наваградку,

Наваполацку, Паліску, Салігорску і ў большасці падкантрольных раёнаў Мінска, Віцебска і Гомеля адзначаецца якасць стабільна добры. У параўнанні з мінулым годам летася колькасць «праблемных» раёнаў у буйных прамысловых цэнтрах краіны (Мінску, Магілёве, Віцебску) памаленска на 30 працэнтаў.

Па лініі рацыянальнага выкарыстання айчынных надраў сёлета запланавана пракруціць каля 100 разведальных свідравін у Брэсцкай вобласці на калегіі кіраўніка Міністэрства Лявонцый ХАРУ-ЖЫК. Цяпер сыравіну для вырабы мінеральных фосфарных угнаенняў наша краіна імпартуе. З улікам разведаных запасаў на Місцяслаўскім і Лабковіцкім радовішчах агульнага прагнознага рэсурсу фасфатнай руды адзначаюцца ў межах 900 млн тон. Гэта руда мае не вельмі высокую якасць, але спецыялісты Нацыянальнай акадэміі навук збіраюцца распрацаваць тэхналогію яе абгажэння да неабходнай кандыцыі.

Сяргей КУРКАЧ.

СПАКУСІЛІСЯ НА 300 КГ МЯСА...

Апальшчык цацельні «Івацвічы-4» быў затрыманым работнікамі Бярозаўскай мікраінспекцыі і егерам Даманавіцкай паліцэйскай гаспадаркі за тое, што сумесна з двума паліцэйскімі здабыў лася-самца.

Канфіскаваны тры незарэгістраваныя паліцэйскія стрэльбы з патронамі (з кулямі), сякера і два паліцэйскія нажы, якімі разбіралі тушу жывёлы. Прыродным рэсурсам нанесены ўрон на суму больш за 3,3 міліёна рублёў.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ІЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ 13 февраля 2009 года ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

по продаже объектов недвижимости государственной собственности и на право заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества

ЛОТ № 1
Незавершенное законсервированное капитальное строение — здание КБО и право заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества.

Сведения о предмете аукциона:
- двухэтажное кирпичное неоконченное строительство здание КБО с подвалом, инв. № 320/У-16288, фундамента — сборные бетонные, стены второго этажа отсутствуют, междуэтажные перекрытия — железобетонные плиты, площадь застройки — 811 кв.м, строительная готовность — 38%.

Местонахождение: Гомельская обл., Жлобинский р-н, г. Жлобин, микрорайон № 19, д. 34-б.

Условия использования — под торговое здание, здание общественного питания, бытового обслуживания населения, объект культурно-развлекательного назначения.

Земельный участок — 0,2652 га. Срок аренды земельного участка 99 лет.

Начальная цена единого предмета аукциона — 394 263 332 рубль, в т.ч. имущества — 326 178 669 рублей (стоимость снижена на 20%), право заключения договора аренды земельного участка — 68 084 663 рубль.

Задаток, вносимый участником, — 10 000 000 рублей.

ЛОТ № 2
Незавершенное законсервированное капитальное строение — здание АТС и право заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества.

Сведения о предмете аукциона:
- четырехэтажное панельное неоконченное строительство здание АТС, инв. № 320/У-16306, фундамента — сборные бетонные, стены — стеновые панели, частично кирпичные, перекрытия — железобетонные плиты, кровля — совмещенная рулонная, площадь застройки — 789 кв. м, строительная готовность — 66%.

Местонахождение: Гомельская обл., Жлобинский р-н, г. Жлобин, микрорайон № 16.

Условия использования — под административно-бытовое здание.

Земельный участок — 0,4250 га. Срок аренды земельного участка 99 лет.

Начальная цена единого предмета аукциона — 1 292 795 185 рублей, в т.ч. имущества — 1 156 115 780 рублей (стоимость снижена на 20%), право заключения договора аренды земельного участка — 136 679 405 рублей.

Задаток, вносимый участником, — 40 000 000 рублей.

ЛОТ № 3
Незавершенное законсервированное капитальное строение — учебно-производственные мастерские металлургического техникума на 720 учащихся и право заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества.

Сведения о предмете аукциона:
- одностороннее кирпичное начатое строительство здание, инв. № 320/У-21319, фундамента — сборные железобетонные — готовность 77%, стены кирпичные — готовность 3%, строительная готовность — 4,99%.

Местонахождение: Гомельская обл., Жлобинский р-н, г. Жлобин, микрорайон № 20.

Условия использования — под торговое здание, общественного питания, бытового обслуживания населения, объект культурно-развлекательного назначения.

Земельный участок — 0,6734 га. Срок аренды земельного участка 99 лет.

Начальная цена единого предмета аукциона — 506 231 959 рублей, в т.ч. имущества — 382 012 915 рублей (стоимость снижена на 20%), право заключения договора аренды земельного участка — 124 219 044 рубль.

Задаток, вносимый участником, — 10 000 000 рублей.

ЛОТ № 4
Незавершенное законсервированное капитальное строение — центр творчества детей и юношества, и право заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества.

Сведения о предмете аукциона:
- двухэтажное незавершенное строительство здание с подвалом, инв. № 320/У-16667, фундамента — бетонные, стены — кирпичные и стеновые панели, перекрытия — ж/б плиты, строительная готовность — 56%.

Местонахождение: Гомельская обл., Жлобинский р-н, г. Жлобин, микрорайон № 17, д. 45.

Условия использования — под административно-бытовое здание, объект культурно-развлекательного назначения.

Замор'е

УСЁ БЯГУЦЬ...

Самыя мудрагелістыя і недарэчныя спробы збегчы з турмы

Уцёкі зняволеных з турмаў пачаліся адразу ж, калі з'явіліся самі турмы. За мінулыя стагоддзі спосабы аховы месцаў адбывання пакарання значна ўдасканаліліся, але і ўцёкачы адпаведна сталі больш вытанчанымі. Эрэты, не ўсе ўцёкачы досвед папярэдніх пакаленняў; некаторыя гора-ўцёкачы робіцца ўсеагульным пасмешшчам.

Кадр з фільма «Дзе ж ты брат?»

Двое жыхароў Новай Зеландыі вырашылі збегчы з залы суда адразу пасля абвешчання прысуду. Дачакаўшыся зручнага моманту, яны расштурхалі ахоўнікаў і пабеглі да выхаду. Удаваі і на аднолькавай хуткасці. Па-іншаму яны і не маглі, паколькі 20-гадовы Рэган Рэці і 21-гадовы Ціранара Уайт былі прыкаваныя адно да аднаго на ручніках. Яны перабеглі праз да-рожку, але затым ва ўцёкачоў на шляху паўстаў ліхтарны слуп. Забыўшыся пра наручнікі, маладыя людзі пабеглі проста на яго, з надзеяй абмінуць перашкоду з розных бакоў. Натуральна, яны ўчаліся за слуп ланцугом наручнікаў, уразілася адно ў аднаго і зваліліся ў найбліжэйшы куст. Іх затрымалі і вярнулі за кратамі. У дачэршніце іх спробы ўцёкаў зафіксавала камера сачэння, усталюваная на паркоўцы, і сюжэт аб гора-ўцёкачах паказалі ў навінах, а потым запіс выкла-лі на YouTube, дзе яго можна ўбачыць і зараз.

У сакавіку 2008 года яшчэ аднаго новозеландскага злачынцу таксама заб'юць за шпіталі паспех.

Трохі адарваўшыся ад перашкоды, ён паспрабаваў злавіць таксі. Калі гэта ў яго не атрымалася, ён не прадумваў нічога лепшага, чым урасці аўтобус з дваццацю пасажырамі і паехаць на ім да міжнароднага тэрмінала аэрапорта. Не зусім зразумела, на што разлічваў уцёкач, але відэафрагменты расказвалі, што ён гучна крычаў і спрабаваў запалохаць наваколных. Хутчэй за ўсё, ён крыку перанераваўся.

Урок, які можна вынесці з прыклада новозеландскіх уцёкачоў, прасты: не варта разлічваць на вы-падак, уцёкі павінны быць спланаваны і добра падрыхтаваны. Не-каторыя зняволеныя рыхтуюцца да гэтай падзеі месяцамі і нават га-дамі.

Брытанскі рабаўнік за два гады, праведзеныя за кратамі, умудрыўся скінуць 21 кілаграм лішняй вагі і ў літаральным сэнсе прата-чыцца вонкі. Вядома, для гэтага яму давялося прайсці па шырокіх ад-туліну паміж трухамі. Схуднеўшы, зланыя не аслабелі: ён здолеў пералезці праз высокую сцяну з калочымі драгатамі і збегчы за межы турмынага двара.

Тым, хто задумаў уцёкі, варта мець на ўвазе, што добрая фізіч-ная форма звычайна спрыяе поспеху. Так, у 28-гадовага Майкла Хі-ча, якога падарэзаў у здзяйсненні рабавання, атрымалася збегчы ад траіх ахоўнікаў, пералезці праз паўтарыметровую сцяну і некалькі пластоў, а затым схаватца. Пры гэ-тым раней Хіч быў праведзены ампутацыя адной нагі, і ўцёкач ён на пратэзе. Паводле сведчанню відэафрагмента, ахоўнікі пакуталі ад лішняй вагі і дышчы, звязанай з курэннем, таму не змаглі перашко-дзіць уцёкам. Задачу ўцёкача спра-дзіць і тое, што на яго не сталі надзявацца наручнікі: ахоўнікам не магло прысці ў галаву, што чала-век на мільячых адольны бегач, як спартсмен з Паралімпійскіх гульняў.

Аслабіць пільнасць вартавых могуць і прыкладныя паводзіны. Напрыклад, набожны італьянец, які атрымаў дазвол папрысутнічаць на штотднёвай аўдэнцыі ў папы Рымскага, збег па дарозе. Намец-кі наркагадляр здолеў збегчы з турмы ў скрыніцы з бруднай бяліз-най, якую адправілі ў пральню. А вось яго мексіканскаму калегу не ўдалося схаватца ад амерыканскіх паліцэйскіх у навалачцы. Гісторыя ўцёкаў Луіса Камача-Мендосы на-огул мае шмат вартых прыгодніч-кага фільма дэталю: спачатку ён зрабіў з туалётнай паперы ружу і папарусі сакамернікаў перадаць яе наглядчыку, затым сабраў са зной-дзеных на турэмнай кухні адвёр-так адмычку, адчыніў дзверы і збег. Яго затрымалі ў адной з кватэр у найбліжэйшым горадзе, дзе ён беспаспяхова спрабаваў схаватца ад паліцэйскіх сярэд складзенай у шафе бялізны. У работнікаў кухні наогул шмат магчымасцяў для ўцё-каў. Чыліец Рауль Дзінарака пры-гатаваў для астатніх зняволеных вячэру, а потым з'ехаў у тым жа самым фургоне, які дастаўляў у турму прадукты.

Так што лепшым варта прызначыць былі міністра электраэнергетыкі Ірака Айкама аль-Самараі, якога аб-вінавачвалі ў крадзяжы дзяржаўных сродкаў. У 2006 годзе ён збег з тур-мы і выбраўся з краіны на самалёце, а потым сам пазлефанавуў журналістам The New York Times, ка-даць ім інтэрв'ю. На пытанне аб тым, з-чым ён атрымаўся здзейсніць гэты ўцёкі, аль-Самараі адказаў фразай, якая стала кры-латай, хоць ніколі так і не змог яе расшыфраваць: «Па-чыкагску».

Падрыхтаваў Іван КУПАРВАС.

Усміхнёмся!

Самы шчаслівы перыяд жыцця маладога таты, гэ-та калі дзіця ўжо нарадзі-лася, але яшчэ не выпіса-лася з мамы і радзіліна-га дома.

— Тата, якая розніца паміж вінтоўкай і аўтама-там? — Велізарна, сыноч. Успомні, як размаўляў я і як размаўляе твая мама.

— Таварышы, не за-плявайце за будыкі! Ужо дзве акулкі падліліся!

Немец — рускаму: — А ў нас у Мюнхене столкі каўбасы! 46 гатун-каў! — А-а-а! Ма-а-ма-а! — Што з табой, Вася? — Унів сабе каўбасу 46-га гатунку!

Шануй сваё!

(Заканчэнне. Пачатак ў нумары за 3 лютага.) Каб паехаць на вэсну, трэ было сабраць ношчу, і кожны весня-нік мусіў яе збіраць...

Урадзай сваёго агарода, а так-сам ж і прыкуленыя (перш за ўсё тое, што ў сабе не вырасла ці не было пасеяна), гарадкуці збіралі, церабілі, сушылі, білі пранікам, па-ла-ла, ссыпалі ў торбачкі, надзейна звязвалі і матуком-ітайкай і бе-ражліва складалі ў мяшок — туды ж далапіката ўмошчалі большую торбу з цыкеткамі і меншую — з драўлянымі чарачкамі.

Весняніцкія рукі ўсё рабілі аку-ратна і хвацна, яны мелі асабліваю чуйнасць. Да слова сказаць, бывалы вес-нянік мог навобачка з заплюшчан-нымі вачыма і нават ноччу, не па-лачы святла, вызначыць, дзе завя-зана кампанула, а дзе настуркі, дзе схаваана зорка, а дзе павой.

Адно дакрануўшыся да тканіны, ён ужо ведаў, якое насенне ла-шчыць яго далонь і пальцы; цудоў-на адчуваў сыпкасць, гушчыню і

места торбачак, пашытых дома з прастай рудаватай дачкі ці з да-ржэйшай белаай колечнічывы, — гатовыя бліскучыя, зробленыя з цупкай паперы, пакеты.

І ніякі чарачак не трэба, бо ўсё ўжо наперад разважана ў гэтыя па-кеты, і цыкетак таксама ўжо не трэ-ба — замест іх на пакетах друкар-скі спосабам змешчаныя рэклам-ныя выявы кветак.

Словам, прагрэс, рух у буду-чыню, яшчэ адна перамога цыві-лізацыі, ці кажучы па-гарадзекцу: «Новае сітца на колік, а старэ пад лаву!»

Што ж, няхай старое сітца вялаецца сабе пад шырокай саснавай лавай, аднак шкада, вельмі шкада, што з базарна-га ўжытку выйшлі цыкеткі — тры-ры мініяцюранае малывання, адмысловыя дошчачкі-фане-рынкі, якія вельмі добра спры-ялі продажу.

На кожнай такой стараннай работы пакеціцы зіхачела на бла-чынны полі кветка, а ўверсе дру-каванымі літарамі пазначалася яе

Вядомая дэвід-гарадзкая мастачка-цыкетніца Соф'я ЦІХОН за працай у сваёй майстэрні.

падатліваю цвёрдасць любога зерня.

А мог нават і не дакрануцца — разбіраў, дзе што ляжыць, па на-сенным паху.

Дык вось, пакаўшы ў мяшок чарачкі і цыкеткі, ён ужо мог ска-заць сабе:

— Ношча гатова, за гічку яе, на плечы і ў дарогу!

Думаю, што сённяшнія нашы гандляры, выхаванцы камп'ютар-най дрыгвы, нават забыліся на само гэта каналінае слова — ношча.

І нідзвіа, бо замест раднінага межа ў іх крыўны дыпламаты, а за-

назва — напрыклад, Лісі хвост.

Калі веснянік разважваўся (рых-таваўся гадзілачкі), то цыкетку з гэтай назвай нікім краем усю-ваў у бліскучае, як памятка віш-ня, дробнае і скажам насенне Лі-сіга хваста, а і скажам, цыкетку Клэрыя апуская ў сылкае рудават-нае насенне клэрыі, а цыкетку Ар-гіна — у доўгае чорнае насенне аргіны і г.д.

Словам, кожная такая дошчач-ка ўпрыгожвала, рэкламавала свой тавар.

Ва ўсе часы ў Гарадку жылі ўмелыя, якія пісалі іконы, раслі-ваўлі інтэр'еры драўлянымі цэрква-мі, размалёўвалі тамнічымі расліна-мі скарні, куфры і хаты.

Калі ж гарадкуці шырока руш-ла на вэсну, і не толькі самі, а «па-цягнулі» за сабой (што значыць: паказалі, які гэта робіцца) і жыхар-оў наваколных вёсак, тады ў іхні масавы попыт на цыкеткі — іх па-чалі замаўляць у Барыса Сысы, Ва-сіля Тухіна, Дзмітрыя Цубера, Мі-калая Шамрылы, Кастыя Рымара.

Алеся Харашуна і ў іншых маста-коў; словам, іх пачалі малываць, прадаваць і купляць.

Цыкетка з любой намалыванай кветкай каштавала прыблізна 50 калеек, а з гурком ці рэзльчынай — калеек дваццаць.

Пазней, у 80-я гады мінулага стагоддзя, з'явіліся рэкламі з пластыку, тады ўжо штурка ішла па два рублі, і гэтыя, пластычныя, на-прош фанерных пліч ямчышымі, бо займалі ў ношчы мала месца...

Базарныя сталы гарадкуці ра-біліся вабіямі і вельмі прыягаль-нымі: на ўсё больш-менш значных рынках было аздаваць саюз гэ-тыя сталы аздаваць пазна-валіся, бачыліся адзін.

Разам з практычным і эстэтычным зместам цы-кеткі мелі яшчэ і да-школьна-выхаваўчы змест, прынамсі, для мя-не — яны былі маёй пер-шай дзіцячай чытанкай.

Неаднойчы ў сваё піш-шысь год, па-татар-ску сядзячы на падлозе, я перабіраў гэтыя кра-скі-дошчачкі: яны цвёрда і су-ха пастукаў, і яны гар-таў старонкі самай ца-кавай на свеце кніжкі, і з да-памогай бабы Просі, бацькі або маці чытаў па складах амаль казаньня назвы: саль-ві-я, ме-лі-са, коў-ры-кі...

У той час мая пастры-жаная пад бок галава, маё адзенне і нават маё старанна-выразнае вы-

Інфарм-укол

Карысныя парады

- Калі вас загойдае ў машыне, паспрабуйце добра высапца пед-рад дарогай, а яшчэ — перакусіць за 1,5-2 гадзіны да ад'езду.
- Прадукты, багатыя на калій, зніжаюць засваенне жалеза. Таму не ўжывайце адначасова мяса, шпінат і малочныя прадукты, арэхі.
- Гарчаканіжальныя прэпараты варта прымаць, калі тэмпература вышэй за 38,5 градуса.
- Абвастэрненне герпетычнай інфекцыі можа выклікаць не толькі пе-раахалоджанне або працяглае знаходжанне на сонцы, але нават... ужыванне піва.
- Прыступ мігрэні можа справакаваць мясная вэндліна, а даклад-ней, нітрыты, якія ў ёй утрымліваюцца.

Каб захаваць вітаміны

- Мыйце салату толькі пад проточнай вадою.
- Варыце бульбу ў лупінах, а таксама на пары.
- Набывайце толькі свежую садавіну-гародніну.
- Захоўвайце фрукты і гародніну надоўга і толькі ў цёмным, халад-наватым памешчанні.
- Ачышчайце гародніну непасрэдна перад ужываннем.
- Гатуйце гародніну ў параварцы або мікрахвалевай печцы.

Чай матэ — самы антыаксідантны?

Па меркаванні аргенцінскіх вучоных, лісце чаю матэ ўтрымлівае вялікую колькасць поліфенолаў — антыаксідан-таў, якія абараняюць клеткі на-шага арганізма ад пашкоджен-ня.

Калі правільна прыгатаваць такі чай (у прапарцыі 5 г чаю на 50 мл гатаванай вады), то антыаксідан-таў у напой будзе больш, чым у чорным ці зялёным чаі, кажучы аўтары даследавання.

Святлана БАРЫСЕНКА.

БЕЛАРУСЬ КІРОЎЦЫ СТАНУЦЬ БОЛЬШ УВАЖЛІВЫМІ

Медычнай падрыхтоўцы кіроўцаў у Беларусі надаюць усё больш увагу. БелНІП «Транстэхніка» сумесна з Рэспубліканскім цэнтрам праблем чалавеча пачынае распрацоўку тэставай праграмы па псіх-фізічным адборы кіроўцаў. Па словах загалюка аддзела бізнесу руху на транспарце БелНІП «Транстэхніка» Міхаіла Свістуня, распрацаваныя тэставыя заданні будзь накіраваныя ў Міністэрства аховы здароўя. Атрымаўшы спіс сваіх «слабых месцаў», любі кіроўца з дапамогай рэабілітацыі зможа траніраваць бакавы зрок, палепшыць рэакцыю і па-высіць уважлівасць. Рэалізаваць праграму плануецца на працу най-бліжэйшых двух гадоў.

Вера КАПІТАНАВА.

На дарогах — самыя лепшыя!

У Азэрціўскай сярэдняй школе Мінскага раёна Дзяржаўтаінспекцыя Мінскай вобласці правяла конкурс «Юны веласіст». Паспа-борніца за ганаровае званне і каштоўныя прызы вызваліся пятна-цціль вучні чатырёхты — дзвятых класаў школы.

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Самое складанае на «трэсе» — не дакрануцца нагой да падлогі. За парушэнне — штрафныя балы.

Сёння Месяц Першая квадра. Месяц у сузор'і Блізнятаў. Мінск — 7.51 16.57 9.06 Віцебск — 7.45 16.42 8.57 Магілёў — 7.41 16.47 9.06 Гомель — 7.33 16.48 9.15 Брэст — 8.05 17.13 9.08 Гродна — 8.01 17.19 9.18

Фота Анатона КЛЕШЧУКА.

Надвор'е на зяўтра. Геамагнітная ўзрушэнні. Авазанніцкі: — німа прыкметных геамагнітных узрушэнняў — невялікія геамагнітныя узрушэнні — малая геамагнітная бура.

У суседзяў. Варшава 0. +2°C, Вільнюс -6. -4°C, Мінск 0. +2°C, Масква -6. -4°C, Рыга -5. -3°C, С. Пецярбург -7. -5°C.

4 лютага

1746 год — нара-дзіўся (фальварак Мерачоўчына Іва-цэвіцкага раёна) Анд-рэі Тадэвуш Банаўентура Касцюшка, палітыч-ны і ваенны дзеяч Рэчы Паспалітай, кіроўнік на-цыянальна-вызвольнага паўстання 1794 года, нацыянальны герой Беларусі, Польшчы, ЗША, ганаровы грамадзянін Францыі. У яго карані ся-гаюць да старажытнага Беларускага роду. Адзін з яго продкаў, прадзед Канстанцін, служыў пі-сарам у канцлярыі вялікага князя ВКЛ Жыгімонта I Старога, які вельмі яго любіў і ласкава называў Касцюшам. Адсюль, відаць, і пайшоў прозвішча сям'і.

1921 год — ЦВК Беларусі спецыяльным дэкратам замацаваў статус дзяржаўных за беларускай, рускай, польскай і яўрэйскай мовамі.

«Можна даказаць жанчыне, што яна памылка, але нельга пераказаць яе ў стым». Джон Чэртан Колінс (1848-1908), англійскі крытык.

АБЯРЭГ АД НЯЧЫСТАЙ СІЛЫ

Венік быў абярэгам ад нячыстай сілы, калі ляжа, павярнуўшы «дагары нагамі» (г.зн. пруткімі ўверх), але добра ведалі: перава-рочаць мятлу такім чынам у хаце — не пазбавіцца ад галаў-нога болю. У дні, калі, як лічылася, вядзьмарка зносна люто-юць, з венікам рабілі пэўныя дзеянні: чыталі замоваў і абма-валі жывёлу мяцёлкамі, падушвалі венік у хляве, закопвалі на парозе ці ўвогуле спальвалі.

Венік шырока выкарыстоўвалі ў якасці абярэгу для парадзікі і нованароджанага (яго маглі пакласці пад падшукі ці калыску, пры галаве; часам два венікі ставілі крыж-накрыж). Для аховы ад злых духаў венік маглі пакласці пад падшукі маладым.

Ратуны свой ураджай ад птушак, грызуноў і іншых шкоднікаў, «калядны» венік кляў ў снапы ці распыталі па прутку ў пограбе ці авіне. З той жа мэтай на Палессі з дэзеркам у руках абыходзілі поле па сонцы і млілі «ад сябе».

Па народным павер'ях, кругавая абходзі з венікам у руках абараняюць жытло ці цэлы населены пункт ад рознага зла. У некаторых рэгіёнах існаваў звычай пры пахарах абыходзіць са старым венікам вакол хаты, якая пабее.

Лічылі, калі абмаціць тройчы курніка і закапаць у ім гэту мятлу, то туры хварэць не будуць і іх не з'ядуць драпежныя звярз.

Ад нападку чужых пчол на свае вуліці засцерагаліся трыма асі-навымі каламі і венікам, кажучы: «Сядзіце, чужыя пчолы, на асіна-выя калы да я на стары венік — і адсюль не адыходзіце!».

Калі цыжа збілася масла ці быліталі ніткі ў аснове пры ткач-це, «Каб добра лёкся хлеб, на прыпечку спальвалі некалькі пруткоў са старога веніка».

Цэлы шэраг магічных дзеянняў у венікам ці яго пруткі існаваў у народнай медыцыне. Напрыклад, дзевяць пруткоў са старога вені-ка падушвалі ў галаве дзіцячай калкіці (ці зашывалі ў адзенне дзі-цяці) ад суроўкі ці начных крыжак; калі дзіця доўга не хадзіла, яго ставілі на венік, затым венік сжылі, і яго праскідвалі, для лячэння радзукітулы сцілі бязрозавы венік на парозе ці на паясніцы хворага, кажучы: «Скуй уці!».

Ведалі: каб у хаце быў лід і дабрабыт, новай мятлою трэба крыж памесці ў хату, перш чым пачыне месці з хаты.

Стары, скарыстаны, зношаны венік знішчалі таксама незвычай-на. Яго зносілі як мага далей ад хаты; кідалі ў раку; закідалі на дах хаты; спальвалі на рытуальным вогнішчы (у Чысты чавер; на Вялік-дзень, на Юр'я альбо Купалю). Існавала забарона спальваць венік у сваёй вёсцы.

Венік выкарыстоўвалі як для спянення працяглых дажджоў, так і для таго, каб выклікаць іх у час засухі. На Палессі, каб выклікаць дождж, у калодзеж кідалі сукі венік; на скрыжаванні дарог спальвалі 12 венікаў; абыходзілі з венікам вёску. Каб спыніць дождж, праз акно выкідалі венік і хлябную лапату, ці закідалі венік на дах.

Аксана КАТОВІЧ, Янка КРУК.

1 февраля 2009 года свой 50-летний юбилей отметил директор РДАУП «Автобусный парк № 2 г. Полоцка» ЧЕРНЕВИЧ Владимир Андреевич! Уважаемый Владимир Андреевич! Искренне, горячо и сердечно поздравляет Вас с золотым юбилеем — 50-летием со дня рождения — коллектив Автобусного парка № 2 города Полоцка. Бывает много дней рождения, но наступает юбилей, Энергии в Вас хватит на троих. Трудолобивый человек Вы и утонченный и иркий Вы пример для молодых. Желает Вам такого же горенья, на мгновение и многие года, Здоровья, счастья, радости, веселья. Сегодня и надолго. Навсегда!

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА ЗАСНАВАЛЬНІК: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь РЭГІСТРАЦЫЙНЫ НУМАР 1.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ. РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: І. БАРАНОЎСкі, С. ГРЫБ, У. ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), І. КАРПЕНКА, П. ЛАХМАНЕНКА, С. ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), С. РАСОЛЬБА, П. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СВІДРЫЦКАЯ, А. СЛАНЕЦКАЯ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ШЕЛЯШК, П. ЦІМОШЫК, І. ШУЧАНКА. НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а. ТЭЛЕФНЫ: прыёмны — 287 19 19 (г.ф.ф.а.); аддзель: пісьмоў — 287 18 64, падлікі і рэспубліканскае — 287 18 36, 287 18 51, крэдытнага — 287 19 68, саратарыя — 292 05 82, аддзельных за выпуск дадатку: «Чыроня змяна» — 292 44 12; «Місцове самакіраван-

н» — 292 21 03, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродзе: 43 25 29, Гомелі: 74 13 92, Баранавічах: 47 29 02, Магілёве: 32 74 31; букгалтэры: 292 22 03; прыём рэкламы тэлефакс: 287 17 79, e-mail: reklama@zvyazda.minsk.by, рэдактар рэкламнага аддзела — тэл./факс: 292 04 52. e-mail: www.zvyazda.by; e-mail: info@zvyazda.minsk.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы. Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім ўнітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выдаецца 250 разоў у год. Тыраж 33.538. Індэк 63850. Зак. № 596. Нумар падлісаны ў 19.30. М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12